

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rehulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rehulakia EU:n lainsäädännön muutosten ja kansallisten tarpeiden takia. Ruokaviraston tehtäviä ehdotetaan muutettavaksi EU:n lainsäädännön vaatimuksia vastaaviksi. Ruokavirastolle lisättäisiin vientiin liittyviä viranomaistehtäviä. Lisäksi muutoksenhakusäännökset muutettaisiin hallintolainsäädännön muutoksia vastaaviksi.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
3 Tavoitteet	4
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	4
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	4
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	5
5 Lausuntopalaute	5
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	5
7 Lakia alemman asteinen sääntely	13
8 Voimaantulo	14
9 Suhde muihin esityksiin.....	14
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys	14
LAKIEHDOTUS	18
Laki rehulain muuttamisesta	18
LIITE	36
RINNAKKAISTEKSTI.....	36
Laki rehulain muuttamisesta	36

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Uusi virallista valvontaa koskeva asetus, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluvälineitä koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (virallista valvontaa koskeva asetus), jäljempänä *valvonta-asetus*, annettiin keuhällä 2017 ja sitä aletaan pääosin soveltaa 14.12.2019 alkaen. Asetuksen voimaantulon myötä on tarpeellista muuttaa kansallista lainsäädäntöä vastaavasti.

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) tulee voimaan 1.1.2020 korvaten hallintolainkäyttölain (586/1996). Tästä johtuen rehulain muutoksenhakusäännöksiä tulisi muuttaa vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Osana pääministeri Juha Sipilän hallituksen keskushallinnon virastorakenteen kehittämistä koskevia rakennepoliittisten uudistusten toimeenpanoa maa- ja metsätalousministeriö antoi helmikuussa 2018 eduskunnalle esityksen (HE 8/2018) laiksi, jolla perustettiin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle uusi virasto, johon yhdistettiin Elintarviketurvallisuusviraston ja Maaseutuviraston tehtävät sekä osa Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalvelukeskuksen tehtävistä. Laki Ruokavirastosta (371/2018) annettiin 18.5.2018. Uusi Ruokavirasto aloitti toimintansa 1.1.2019.

Hankkeesta laadittiin asettamispäätös sekä säädöshankkeen suunnitelma 17.5.2019. Hankkeen toimikaudeksi määriteltiin 17.5.2019—31.12.2019. Hankkeen tavoitteena oli valmistella EU-lainsäädännön ja kansallisten tarpeiden edellyttämät muutokset rehulakiin.

Esitys on valmisteltu virkamiestyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

Esitys lähetettiin lausuntokierrokselle 20.9.2019. Lausunnonantajina olivat oikeusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Ruokavirasto, aluehallintovirastot (AVI), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset), Poliisihallitus, Ålands landskapsregering, Tulli, Tullilaboratorio, Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL), Eläinten Terveys ETT ry, Hankkija Oy, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC sekä Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). Lausuntoja saatiin määräaikaan mennessä kuusi.

2 Nykytila ja sen arviointi

Rehulaki (86/2008) tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2008. Se koskee rehuja, rehualan toimijoita sekä valvontaa kaikissa rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa alkutuotannosta markkinoille saattamiseen ja käyttöön. Lain tavoitteena on varmistaa eläinten terveyden ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden laadun turvaamiseksi rehujen laatu, turvallisuus, jäljitettävyyden sekä rehuista annettavien tietojen asianmukaisuus.

Laissa säädetään muun muassa rehujen yleisistä laatu-, merkintä- ja pakkausvaatimuksista sekä rehualan toiminnanharjoittamista koskevista vaatimuksista esimerkiksi rekisteröitymistä ja tietojen kirjaamista koskien. Laissa säädetään myös valvontaviranomaisista ja niiden tehtävistä, laboratorioista sekä pakkokeinoista ja seuraamuksista.

Ruokavirasto vastaa valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä ja laatii vuosittain valvontasuunnitelman. Ruokavirasto käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Aluehallintovirastot valvovat Ruokaviraston ohella lääkerehuja ja Tulli valvoo Ruokaviraston ohella rehujen maahantuontia ja maastavientiä.

EU:n rehuja koskeva sääntely on pitkälle harmonisoitua. Kansallinen sääntely liittyy ensisijaisesti toimijoiden omavalvontavelvoitteisiin salmonellabakteeria koskien.

Rehulakiin on tehty useita muutoksia sen yhdentoista vuoden voimassaolon aikana. Pääsääntöisesti muutokset ovat johtuneet EU:n rehulainsäädännössä tapahtuvista muutoksista, mutta samalla on huomioitu kansallisia muutostarpeita.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on muuttaa rehulakia siltä osin kun kyse on valvonta-asetusta täydentävästä tarpeellisesta lainsäädännöstä, josta ei ole tarkoitus säätää tuonnin valvontaa koskevassa hallituksen esityksessä (eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain kokonaisuudistus, MMM 1453/01.01.2018). Muutokset koskevat myös tiettyjä hallinnollisia pakkokeinoja sekä muutoksenhakua. Esityksellä myös päivitetään viranomaisten ja muiden toimijoiden nimiä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Valvonta-asetuksen edellyttämiä muutoksia esitetään tehtäväksi rehulakiin siltä osin, kuin niistä ei ole tarkoitus säätää tuonnin valvontaa koskevassa hallituksen esityksessä.

Rehujen vientiin liittyvien viranomaistehtävien hoitamisesta ei säädetä nykyisessä rehulaissa. Vastaanottajavaltion viranomaiset edellyttävät usein, että viejään viranomaiset osallistuvat esimerkiksi vientiin liittyvän selvitystyön tekemiseen. Laissa säädettäisiin Ruokaviraston osallistumisesta tarvittaessa vientiin liittyvien viranomaisvaatimusten selvittämiseen sekä vientiselvitysraporttien ja muiden tarvittavien asiakirjojen laatimiseen. Käytännössä Ruokavirasto jo tällä hetkellä vastaa kyseisen tehtävän hoidosta, eli kyseessä ei olisi uusi tehtävä.

Voimassa olevassa laissa ei ole säännöksiä koneellisesta allekirjoittamisesta. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi tätä koskeva säännös. Lisäksi lakiin ehdotetaan säännöstä poliisin ja Tullin velvollisuudesta antaa valvontaviranomaiselle virka-apua valvontatehtävän suorittamiselle.

Rehulain muutoksenhakusäännöstä muutetaan vastaamaan uuden hallintolain säännöksiä. Laissa olevat viittaukset Elintarviketurvallisuusvirastoon ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi Ruokavirastoon, viittaus maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskukseen Luonnonvarakeskukseen ja viittaukset Euroopan yhteisöön viittauksiksi Euroopan unioniin.

Lain muutoksen yhteydessä tehdään tarvittavat muutokset myös rehulain nojalla annettuihin alemman asteisiin säännöksiin: Maa- ja metsätalousministeriön asetus rehualan toiminnanharjoittamisesta (548/2012) ja Maa- ja metsätalousministeriön asetus rehujen virallisen valvonnan järjestämisestä (11/09), joista jälkimmäinen kumotaan tällä lailla.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Uutena tehtävänä Ruokavirastolle esitetään säädettäväksi osallistuminen vastaanottajavaltion viranomaisten asettamien tuontivaatimusten ja mahdollisten kauttakuljetukseen liittyvien vaatimusten selvittämiseen vietäessä rehua muuhun kuin EU-jäsenvaltioon. Lisäksi Ruokavirasto osallistuisi vientiselvitysraporttien ja muiden tarvittavien asiakirjojen laatimiseen. Tehtävä on harkinnanvarainen eli Ruokavirasto osallistuisi selvitystyöhön tarvittaessa, jos vaatimuksia ei saada muuten selvitettyä. Ruokavirasto tekisi myös vientiin liittyvää valvontaa, kun valvonta liittyy vastaanottajavaltion viranomaisten asettamiin tuontivaatimuksiin. Käytännössä Ruokavirasto jo hoitaa tehtävää, vaikka siitä ei rehulaissa ole aiemmin nimenomaisesti säädetty.

Ympäristövaikutukset

Rehulainsäädännön tavoitteena on varmistaa rehujen turvallisuus eläimille ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden laatu. Rehujen turvallisuus on Suomessa kansainvälisesti ottaen korkealla tasolla ja rehujen haitallisten aineiden määrät ovat Suomessa lähes poikkeuksetta tasolla, joka ei aiheuta terveyshaittoja. Esityksessä ei tehdä rehulainsäädäntöön muutoksia, joilla olisi ympäristövaikutuksia.

Yhteiskunnalliset vaikutukset

Rehulainsäädännön kehittämisellä varmistetaan rehujen turvallisuutta. Selkeä lainsäädäntö lisää rehualan toimijoiden toimintavarmuutta sekä ehkäisee epätervettä kilpailua. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 178/2002 vahvistetaan periaate, että ensisijainen vastuu elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuudesta on toimijalla. Viranomaisten velvollisuus on omilla toimillaan varmistaa, että rehualan toimijat täyttävät heitä koskevat velvoitteet.

5 Lausuntopalaute

Kaikki lausunnonantajat pitivät esitettyjä muutoksia tarpeellisina ja erityisesti vientiin liittyvien viranomaistehtävien kirjaamista pidettiin hyvänä. ETT ry esitti lisäksi, että valtion tulisi varmistaa vientitehtävien hoitamiseen tarvittavat resurssit Ruokavirastolle. Ruokavirasto esitti joitain täsmennyksiä, jotka asiasisällöllisesti kuuluvat rehulain kokonaisuudistuksen yhteyteen. Muut Ruokaviraston esittämät muutokset on huomioitu mahdollisuuksien mukaan. Poliisihallitus korosti, että virka-avussa on kyse poliisin maksullisesta suoritteesta. Sosiaali- ja terveysministeriö esitti geenitekniikkaan liittyviä huomioita, jotka arvioidaan rehulain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

6 Säännöskohtaiset perustelut

Laki Ruokavirastosta (371/2018) annettiin 18.5.2018 ja uusi Ruokavirasto aloitti toimintansa 1.1.2019. Virastoon yhdistettiin Elintarviketurvallisuusviraston, Maaseutuviraston ja osa Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalvelukeskuksen tehtävistä, minkä vuoksi Elintarviketurvallisuusviraston nimi muutettaisiin esityksessä Ruokavirastoksi. Rehulain 10 a, 10 b, 16, 18, 20, 28 a, 38, 42 ja 44 b §:ään tehtäisiin nimenmuutos. Mainittuihin pykäliin ei tehtäisi muita muutoksia, joten ne vastaisivat muilta osin voimassaolevaa lainsäädäntöä. Vastaavalla tavalla 29 ja 48 §:ssä Euroopan yhteisö muutettaisiin Euroopan unioniksi.

3 §. Euroopan unionin rehulainsäädäntö. Pykälän 2) kohta muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa EU-lainsäädäntöä. Valvonta-asetus tuli voimaan 27.4.2017 ja se tulee sovellettavaksi

pääosin 14.12.2019. Asetus kumoaa rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) 882/2004. Muilta osin säännös vastaisi sisällöltään voimassaolevaa lakia.

4 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälän viitaukset muuhun lainsäädäntöön päivitettäisiin vastaamaan nykytilaa. Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista tuotavien rehujen tuonnista ja tuonnin valvonnasta säädettäisiin rehulain lisäksi eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa (/) (tuontivalvontalaki). Lakia sovelletaan valvontaan, jota suoritetaan valvonta-asetuksen 1 artiklan 2 kohdan a—f ja j alakohdissa vahvistettujen vaatimusten noudattamisen todentamiseksi tuotaessa eräitä eläimiä ja tavaroita Euroopan unionin alueelle. Rehujen tuontivalvonnasta salmonellabakteeriin liittyen säädettäisiin kuitenkin edelleenkin yksinomaan rehulaissa.

5 §. *Määritelmät.* Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus yhdistyi 1.1.2015 yhdessä Metsätutkimuslaitoksen, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen sekä Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen tilastotuotannon kanssa Luonnonvarakeskukseksi. Pykälän 19 kohdassa Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen nimi muutettaisiin Luonnonvarakeskukseksi.

17 §. *Toiminnan järjestäminen.* Pykälän 1 momentissa Euroopan yhteisö päivitettäisiin Euroopan unioniksi.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti kolmasmaavientiin liittyen. Momentin mukaan vastuu vastaanottajavaltion viranomaisten asettamien tuontivaatimusten ja mahdollisten kauttakuljuttukseen liittyvien vaatimusten selvittämisestä ja täyttämisestä olisi rehualan toimijalla. Voimassa oleva 4 momentti siirtyisi 5 momentiksi.

21 §. *Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus.* Eläintautilain (441/2013) muutoksen (MMM037:00/2018) vuoksi pykälän 1 momentin viittaus muutettaisiin viittaukseksi tarttuvista eläintauodeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/429 (eläinterveyssäännöstö).

22 §. *Maa- ja metsätalousministeriö.* Lain 4 luvun rakennetta muutettaisiin siten, että siitä kävisi entistä selkeämmin ja yksityiskohtaisemmin selville maa- ja metsätalousministeriön ja valvontaviranomaisten tehtävät. Viranomaiset jaoteltaisiin omiin pykäliinsä.

Euroopan unionin rehulainsäädännön ja rehulain täytäntöönpanon yleisen valvonnan sijaan puhuttaisiin seurannasta, joka kuvaa ministeriön toimenkuvaa paremmin.

Vertailulaboratorioiden nimeämisvelvoite siirrettäisiin esitettyyn 2 momenttiin 26 §:stä ja momentin viittaus valvonta-asetukseen päivitettäisiin vastaamaan voimassaolevaa säännöstä.

23 §. *Ruokavirasto.* Elintarviketurvallisuusvirasto päivitettäisiin Ruokavirastoksi.

Kohdissa 3—5, 8—9 ja 11—15 mainittaisiin ne Ruokaviraston tehtävät, joista tällä hetkellä säädetään tällä lailla kumottavalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa rehujen virallisen valvonnan järjestämisestä (11/09) ja rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 882/2004, jonka valvonta-asetus on kumonnut.

Kohdan 1 mukaan Ruokavirasto vastaisi valtakunnallisen rehuvalvonnan suunnittelusta, ohjauksesta ja kehittämisestä voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti.

Kohdan 2 mukaan Ruokavirasto vastaisi rehulainsäädännön täytäntöönpanon ja noudattamisen valtakunnallisesta valvonnasta voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti.

Kohdan 3 mukaisesti Ruokavirasto vastaisi tiedottamisesta ja rehuvalvontatulosten julkaisusta. Täten virasto julkaisisi jatkossakin rehuvalvonnan kannalta olennaiset tulokset rehualan toimijakohtaisesti internetsivuillaan. Tulokset julkaistaisiin sellaisenaan. Tulokset on voimassaolevan lainsäädännön perusteella tullut julkaista puolivuositain, mutta jatkossa riittäisi, että tulokset julkaistaisiin vuosittain. Tulosten julkaisusta on nykyisin säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Kohdan 4 mukaan Ruokavirasto laatisi valvonta-asetuksen mukaisen rehujen valtakunnallisen valvontasuunnitelman osana monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa sekä vuosittaisen valvontasuunnitelman rehuvalvonnan järjestämiseksi. Valvontasuunnitelmien laatimisesta säädetään tarkemmin 33 §:ssä. Ruokavirasto laatisi myös vuosittain raportit valvonnan toteutumisesta. Valvontasuunnitelman ja –raportin laatimisesta on nykyisin säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Kohdan 5 mukaan Ruokavirasto nimeäisi viralliset laboratoriot ja toisessa EU-maassa sijaitsevat salmonellan varalta otettuja lainsäädännön edellyttämiä omavalvontanäytteitä tutkivat laboratoriot ja hyväksyisi Suomessa sijaitsevat omavalvontalaboratoriot. Voimassaolevan lain perusteella Ruokavirasto hyväksyy myös viralliset laboratoriot, mutta kokonaisuus on tarkoituksenmukaista yhtenäistää valvonta-asetuksen kanssa ja käyttää termiä ”nimeäminen” virallisten laboratorioden yhteydessä. Käytännössä menettely säilyisi voimassaolevan sääntelyn mukaisena.

Kohdan 6 mukaan Ruokavirasto antaisi rehualan toimijoille pyynnöstä todistuksia kolmasmaavientiin liittyen. Vientitodistusten antaminen on viraston vakiintunutta toimintaa, vaikkakaan asiasta ei ole aiemmin erikseen säädetty. Kokonaisuudesta säädettäisiin tarkemmin 24 a §:ssä.

Kohdan 7 mukaan Ruokavirasto myöntäisi luvan tuotantoeläinten ruokinnassa tieteellisessä kohteessa lisäaineena käytettävälle ei-hyväksytylle aineelle. Asiasta säädettäisiin tarkemmin 10 a §:ssä.

Kohdan 8 mukaan Ruokavirasto toimisi yleisen elintarvikeasetuksen mukaisena nopean hälytysjärjestelmän (RASFF) kansallisena yhteyspisteenä rehujen osalta.

Kohdan 9 mukaan Ruokavirasto arvioisi rehuhygieniasetuksessa tarkoitetut kansalliset hyvän käytännön ohjeet. Ohjeet koskevat esimerkiksi hyviä hygieniakäytäntöjä sekä rehupakkauksiin tehtäviä merkintöjä. Arvioinnista on nykyisin säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Ohjeiden ja niitä koskevien arviointien toimittamisesta maa- ja metsätalousministeriöön luovuttaisiin.

Kohdan 10 mukaan Ruokavirasto pitäisi yllä rehuhygieniasetuksen 24 artiklassa tarkoitettua kolmansien maiden tuotantolaitosten luetteloa.

Kohdan 11 perusteella Ruokavirasto vastaisi virallista valvontaa suorittavien henkilöiden, kuten valtuutettujen tarkastajien, koulutuksesta.

Kohdan 12 mukaan Ruokavirasto vastaisi valvonta-asetuksessa säädetystä koordinaatiosta ja yhteydenpidosta komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa. Valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltion on nimettävä yksi vastuuviranomainen, mikäli vastuuta virallisen valvonnan tai muiden virallisten toimien järjestämisestä tai suorittamisesta on siirretty useammalle kuin yhdelle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Kohdan 13 mukaan Ruokavirasto nimeäisi luonnolliset henkilöt, joille on siirretty valvonta-asetuksen 28 artiklan perusteella viralliseen valvontaan kuuluvia tehtäviä. Käytännössä nimeäminen koskisi valtuutettuja tarkastajia. Tehtävästä säädetään tarkemmin 24 §:ssä.

Kohdan 14 mukaan Ruokavirasto toimisi valvonta-asetuksessa tarkoitettuna yhteyselimenä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä. Valvonta-asetuksen 103 artiklan mukaan jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi yhteyspisteenä toimiva yhteyselin, joka vastaa valvonta-asetuksen 104—107 artiklan mukaisen tietojenvaihdon helpottamisesta toimivaltaisten viranomaisten välillä.

Kohdan 15 mukaan Ruokavirasto vastaisi valvonta-asetuksen 115 artiklassa tarkoitetun valmiussuunnitelman laatimisesta rehujen osalta. Valmiussuunnitelmissa mainitaan viipymättä toteutettavat toimenpiteet tilanteessa, missä rehujen on todettu aiheuttavan suoraan tai ympäristön välityksellä vakavan riskin ihmisten tai eläinten terveydelle. Valmiussuunnitelmat vastaavat nykyisiä varosuunnitelmia ja niiden laatimisesta säädetään nykyisin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Ruokaviraston on toimitettava valmiussuunnitelmat ja niihin tehdyt muutokset maa- ja metsätalousministeriölle.

Lisäksi Ruokavirasto vastaisi Euroopan unionin rehulainsäädännössä toimivaltaiselle viranomaiselle säädetystä tehtävistä, siltä osin, kuin niitä ei ole tässä laissa säädetty toisen viranomaisen tehtäväksi.

23 a §. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Säännös vastaisi voimassaolevan lain 23 §:n 1 momentin jälkimmäistä puoliskoa, mutta siirrettäisiin omaksi pykäläkseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävät Ruokaviraston apuna rehujen alkutuotanto- ja markkina-valvonnassa pysyisivät ennallaan.

23 b §. Aluehallintoviranomainen. Säännös vastaisi voimassaolevan lain 23 §:n 2 momenttia, mutta siirrettäisiin omaksi pykäläkseen. Aluehallintoviranomaisen tehtävät pysyisivät ennallaan. Elintarviketurvallisuusvirasto päivitetäisiin Ruokavirastoksi.

23 c §. Tulli. Säännös vastaisi voimassaolevan lain 23 §:n 3 momenttia, mutta siirrettäisiin omaksi pykäläkseen.

Tullin tehtävät pysyisivät ennallaan. Tullin rehulain mukaiset tehtävät rehujen maahantuonnin yhteydessä liittyisivät kansalliseen rehusalmonellavalvontaan, jossa Tulli osaltaan varmistaa, että salmonellan suhteen erityisen riskialttiit rehut lasketaan vapaaseen liikkeeseen vasta sen jälkeen kun erä on todettu vapaaksi salmonellabakteerista tai erän maahantuonnista on saatu Ruokaviraston kannanotto. Tullin tehtävistä valvonta-asetuksen mukaiseen rehujen tuontivalvontaan liittyen säädetään tuontivalvontalaissa.

24 §. Valtuutetut tarkastajat. Valtuutettujen tarkastajien tehtävät pysyisivät ennallaan. Pykälään lisättäisiin viittaus valvonta-asetuksen 28 artiklaan, jonka mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset voivat siirtää viralliseen valvontaan kuuluvia tehtäviä yhdelle tai useammalle luonnolliselle

henkilölle. Ruokavirasto voisi kirjallisesti nimetä ulkopuolisen luonnollisen henkilön (valtuutetun tarkastajan) suorittamaan viralliseen valvontaan liittyviä erikseen määriteltyjä tehtäviä, kuten näytteenottoa. Hallinnollisista päätöksistä vastaisi jatkossakin Ruokavirasto.

24 a §. Rehujen vienti. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi rehujen vientiin liittyvä viranomaistehävä. Voimassa olevassa laissa ei ole erikseen säädetty vientiin liittyvistä tehtävistä, mutta käytännössä toiminta on Ruokavirastossa vakiintunutta.

Elintarviketurvallisuusvirastosta annetussa laissa (25/2006) mainittiin Elintarviketurvallisuusviraston tehtävissä kansainvälinen yhteistyö, ja tältä pohjalta Elintarviketurvallisuusvirasto osallistui käytettävissä olevien resurssien rajoissa erityisesti elintarvikkeiden markkinoille pääsyä ja markkinoilla pysymistä koskeviin hankkeisiin sekä hankkeisiin, joilla on muulla tavoin luotu edellytyksiä viennille. Vientimarkkinoiden avaaminen edellyttää useiden maiden osalta sitä, että valtion viranomaiset osallistuvat tiiviisti työhön. Viennin edistämiseen on panostettu vuodesta 2015 lähtien, kun Elintarviketurvallisuusvirastolle on myönnetty tehtävään määräraikaista lisärahoitusta. Uusien vientimarkkinoiden avaaminen elintarvikkeille oli yksi Sipilän hallitusohjelman Biotalous ja puhtaat ratkaisut -kärkihankkeen toimenpiteistä. Toimenpiteessä korostettiin uusia markkinoillepääsyhankkeita, vientivalvontajärjestelmien kehittämistä ja pk-yritysten vientiosaamisen parantamista. Huomiota kiinnitettiin erityisesti viennin kohdemaan edellyttämiin viranomaispalveluksiin ja -tarkastuksiin sekä vientihankkeisiin liittyviin valvontamenettelyihin. Ruokavirastosta annetun lain (371/2018) 2 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan Ruokaviraston tehtäviin kuuluu elintarvikkeiden sekä eläinten, kasvien ja niistä saatavien tuotteiden viennin edistäminen ja ohjaus.

Pykälän 1 momentin mukaan Ruokavirasto antaisi rehualan toimijan pyynnöstä vientitodistuksia edellyttäen, että todistettavaksi vaadittujen asioiden paikkansapitävyydestä, kuten rehun valmistuksesta Suomessa, voidaan varmistua. Myös vastaanottajavaltion asettamien vaatimusten todistuksen saamiselle tulee täytyä. Ruokavirasto osallistuisi myös tarvittaessa 17 §:n 4 momentissa mainittujen viranomaisvaatimusten selvittämiseen, jollei vaatimuksista voida muulla tavalla varmistua. Ruokavirasto osallistuisi myös tarvittaessa markkinoillepääsyn ja markkinoilla pysymisen edellytyksenä olevien asiakirjojen laatimiseen ja muuhun selvitystyöhön. Tehtävät vastaisivat käytännössä sitä, mitä Ruokavirasto tekee jo tällä hetkellä. Ruokavirasto tekisi päätöksen osallistumisesta momentissa mainittujen viranomaisvaatimusten selvittämiseen ottamalla huomioon muun muassa viennin toteutumisen todennäköisyyden, viennin odotettavissa olevan arvon, rehualan toimijan mahdollisuuden osallistua viennin edistämiseen, hankkeesta hyötyvien toimijoiden määrän sekä selvitys- ja raportointiprosessien nopeuden ja ennustettavuuden.

Pykälän 2 momentin mukaan Ruokavirasto voisi keskeyttää osallistumisen 1 momentissa mainittujen tehtävien hoitamiseen, jos edellytykset selvitystyön jatkamiselle eivät enää täyty.

25 §. Viralliset laboratoriot ja viranomaisnäytteiden tutkiminen. Pykälä vastaisi käytännössä voimassaolevaa säätelyä. Viranomaisnäytteet tulisi tutkia Ruokavirastossa tai viraston valvonta-asetuksen mukaisesti nimeämässä laboratoriossa. Ruokavirasto nimeäisi laboratoriot hakemuksesta. Laboratorio voisi sijaita Suomessa, toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sekä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Käsitteestä ”hyväksytty viranomaislaboratorio” luovuttaisiin, koska valvonta-asetuksessa ei kyseinen termi ole käytössä.

26 §. Omavalvontalaboratoriot ja omavalvontanäytteiden tutkiminen. Pykälän 1 momentti vastaisi käytännössä voimassaolevan lain 25 §:n 2 momenttia, mutta on otettu omaksi pykäläkseen luvun säännösten selkeyttämiseksi. Salmonellan varalta otetut omavalvontanäytteet tulisi tutkia

Ruokaviraston hyväksymässä omavalvontalaboratoriossa, Ruokavirastossa tai viraston valvonta-asetuksen mukaisesti nimeämässä virallisessa laboratoriossa.

Pykälän 3 momentissa viitattaisiin omavalvontanäytteiden tutkimisesta dioksiinin osalta rehuhygieniasetukseen. Pykälä vastaisi voimassaolevaa lainsäädäntöä.

27 §. Omavalvontalaboratorion hyväksyminen. Ruokavirasto hyväksyisi omavalvontalaboratoriot edelleenkin hakemuksesta. Elintarviketurvallisuusvirasto päivitetäisiin Ruokavirastoksi.

28 §. Virallisen laboratorion ja hyväksytyin omavalvontalaboratorion ilmoitusvelvollisuus. Pykälä vastaisi voimassaolevaa lainsäädäntöä, mutta säännösviitaukset päivitetäisiin huomioiden 25—26 §:n muutokset.

28 b §. Nimetyt laboratoriot. Pykälä vastaisi käytännössä voimassaolevaa lainsäädäntöä. Pykälän 3 momentin valvonta-asetusviittaus päivitetäisiin viittaamaan voimassaolevaan säännökseen ja Elintarviketurvallisuusvirasto päivitetäisiin Ruokavirastoksi.

Pykälän 4 momentin asetuksenantovaltuus muutettaisiin vähemmän velvoittavaan muotoon ”voidaan antaa”, koska kyseistä asetusta ei ole ollut tarpeen toistaiseksi antaa.

30 §. Laboratorioden valvonta. Pykälä vastaisi käytännössä voimassaolevaa lainsäädäntöä. Säännösviitaukset päivitetäisiin vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä ja Elintarviketurvallisuusvirasto päivitetäisiin Ruokavirastoksi.

32 §. Ennakoilmoitus ja näytteenotto maahantuotavasta erityisen riskialttiista rehusta. Pykälä vastaisi käytännössä voimassaolevaa säätelyä. Pykälän otsikossa mainittaisiin erikseen erityisen riskialtis rehu ja 1 momentissa tarkennettaisiin, mitä sillä tarkoitetaan. Tarkennustarpeella tuodaan esiin, että jatkossakin kyseisten rehujen maahantuontiin liittyvään ennakoilmoitukseen ja näytteenottoon sovelletaan rehulakia tuontivalvontalain sijaan. Elintarviketurvallisuusvirasto päivitetäisiin Ruokavirastoksi.

33 §. Valvontasuunnitelma ja raportointi. Pykälä vastaisi voimassaolevaa säätelyä, mutta lakiin tuotaisiin säädökset valvontasuunnitelmien ja raporttien toimittamisesta, joista aiemmin on säädetty tällä lailla kumottavalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa rehujen virallisen valvonnan järjestämisestä (11/09).

Ruokavirasto vastaisi rehuvalvonnan ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi tarkoitetun valtakunnallisen valvontasuunnitelman laatimisesta. Valvontasuunnitelma olisi osa valvonta-asetuksen 109 ja 110 artiklassa säädettyä monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa jolla jäsenvaltio varmistaa virallisen valvonnan järjestelmien rakennetta ja organisaatiota.

Pykälän 2 momentissa tarkennettaisiin valvontasuunnitelman sisältöä. Valvontasuunnitelmassa olisi määritettävä suoritettavien tarkastusten sisältö sekä valvontakohteiden tarkastustiheys. Lisäksi siinä olisi esitettävä valvontakohteiden riskinarvioinnin ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

Pykälän 3 momentin mukaan vuosiraportoinnin tulisi sisältää rehunäytteiden analyysitulokset toimijakohtaisesti sekä koottuina rehuvalvonnan kannalta olennaiset muut tulokset, merkittävät muutokset, todettujen rikkomusten lukumäärä ja luonne sekä rikkomusten johdosta määrätyt toimenpiteet. Raportoinnin tulisi sisältää myös tiedot rehujen alkuperästä sekä tilastot Suomessa valmistukseen käytetyistä ja valmistetuista rehuista sekä sisämarkkinoilta että kolmansista

maista tuoduista rehuista ja viennin osalta sekä sisämarkkinoille että kolmansiin maihin toimitetuista rehuista sekä edellä mainittujen määristä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin Ruokaviraston velvollisuudesta toimittaa vuosittain raportit edeltävän vuoden valvonnasta sekä kuluvan vuoden valvontasuunnitelma maa- ja metsätalousministeriölle.

34 §. Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus. Pykälään lisättäisiin uusi 1 momentti, jossa viitataan valvonta-asetukseen. Valvontaa koskevat yleiset vaatimukset ovat valvonta-asetuksen 9—15 artiklassa. Valvontaa on 9 artiklan mukaan suoritettava säännöllisesti, riskiperusteisesti ja sopivalla tiheydellä. Valvontaviranomaisella ja valtuutetuilla tarkastajilla olisi oikeus valvontaa varten toteuttaa tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuja ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, rehualan toimijan kirjanpitoa ja 19 §:ssä tarkoitettua tiedostoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä rehuista.

Pykälän 1—3 momentit siirtyisivät 2—4 momenteiksi ja samalla uuden 4 momentin momenttiviittaukset päivitettäisiin. Momentit vastaisivat sisällöltään voimassaolevaa lakia. Voimassaolevan lain 4 momentin asetuksenantovaltuus poistettaisiin tarpeettomana.

34 a §. Virka-apu. Uudessa pykälässä säädettäisiin Poliisin ja Tullin velvollisuudesta antaa virka-apua valvontaviranomaiselle valvontatehtävän suorittamiseksi. Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä ja Tullin virka-avusta tullilain (304/2016) 100 §:ssä. Virka-apu lain noudattamisen valvonnassa saattaa olla tarpeen, jos valvontaviranomaista estetään suorittamasta valvontatehtäväänsä.

35 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen. Säännösviittaukset päivitettäisiin vastaamaan muuttuneita säädösnumeroita.

36 §. Valvontarekisteri. Säännösviittaukset päivitettäisiin vastaamaan muuttuneita säädösnumeroita. Elintarviketurvallisuusvirasto päivitettäisiin Ruokavirastoksi.

37 §. Valvontarekisteriin merkittävät tiedot. Säännösviittaukset päivitettäisiin vastaamaan muuttuneita säädösnumeroita ja laboratorioita koskevat viittaukset vastaamaan muuttuneita laboratorioita koskevia säännöksiä.

39 §. Valvonnan tulosten julkaiseminen. Pykälän mukaan Ruokavirasto julkaisisi internetsivuillaan vuosittain 33 §:ssä tarkoitetut raportit rehuvalvonnan toteutumisesta. Rehujen tuotevalvonnan analyysitulokset julkaistaisiin sellaisenaan toimijakohtaisesti. Edellä 35 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaista. Asiakokonaisuudesta säädetään nykyisin maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa rehujen virallisen valvonnan järjestämisestä (11/09). Virallisen valvonnan luottamuksellisuusvelvoitteista tietojen julkaisemiseen liittyen sekä avoimuudesta säädetään valvonta-asetuksen 8 ja 11 artiklassa.

39 a §. Koneellinen allekirjoitus. Pykälä olisi uusi. Siinä ehdotetaan, että automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tehty päätös sekä asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat voitaisiin allekirjoittaa koneellisesti. Automaattista päätöksentekoa ei käytetä. Sähköisestä asioinnista viranomaistoinnassa annetun lain (13/2003) 20 §:n 2 momentin mukaan hallintoviranomaisen toiminnassa syntyneiden asiakirjojen koneellisesta allekirjoittamisesta säädetään erikseen. Koneellisen allekirjoituksen käyttäminen on yksinkertaisempi menettely kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoinnassa annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu asiakirjan sähköinen allekirjoittaminen, minkä vuoksi lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös asiasta.

40 §. Määräys. Pykälä täydennettäisiin valvonta-asetuksen mukaiseksi lisäämällä siihen uusi määräystä koskeva 1 momentti. Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaavasti. Valvonta-asetuksen 138 artiklan 2 kohdan mukaan valvontaviranomaisen on annettava määräys velvollisuuksien täyttämiseksi sille, joka ei noudata annettuja säännöksiä.

44 §. Omavalvontalaboratorion hyväksymisen peruuttaminen. Pykälä vastaisi voimassaolevaa lainsäädäntöä hyväksytyjen omavalvontalaboratorioiden osalta. Koska viranomaislaboratorio jatkossa nimitään hyväksymisen sijaan, pykälässä säädetty menettely ei koskisi enää niitä. Viranomaislaboratorioiden nimeämisen peruuttamisesta säädetään valvonta-asetuksen 39 artiklassa. Elintarviketurvallisuusvirasto päivitettäisiin Ruokavirastoksi.

44 a §. Laboratorion nimeämisen peruuttaminen. Pykälän säännösviittaukset päivitettäisiin. Elintarviketurvallisuusvirasto päivitettäisiin Ruokavirastoksi.

45 §. Uhkasakko ja teettäminen. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassaolevaa lainsäädäntöä. Elintarviketurvallisuusvirasto päivitettäisiin Ruokavirastoksi.

46 §. Rangaistussäännös. Pykälän 2 kohdan säännösviittaukset päivitettäisiin.

47 §. Rikosilmoituksen tekeminen. Pykälän säännösviittaukset päivitettäisiin. Elintarviketurvallisuusvirasto päivitettäisiin Ruokavirastoksi.

49 §. Valtion viranomaisen suoritteista perittävät maksut. Ehdotetun 1 momentin mukaan virallisesta valvonnasta perittäisiin pääsääntöisesti maksu. Valvonta-asetuksen 79 artiklassa säädetään maksujen perusteista rajatarkastusasemilla ja muissa tuonnin valvontapisteissä. Eläinperäisten rehujen osalta maksuja voitaisiin periä kustannusvastaavasti tai asetuksen IV luvussa säädetyn mukaisesti. Tämän lisäksi maksuja tulisi periä kustannusvastaavasti asetuksen 47 artiklan 1 kohdan d, e ja f alakohdissa tarkoitettujen rehujen virallisesta valvonnasta tuonnin yhteydessä. Kyseiset kohdat koskevat tehostetussa valvonnassa olevia rehuja, suojapäätösten alaisia rehuja sekä luonnonmukaisesti tuotettuja rehuja.

Lisäksi 79 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan maksuja on perittävä rehualan toimijan hyväksymisestä ja c alakohdan mukaan virallisesta valvonnasta, jota ei alun perin suunniteltu ja joka i) kohdan mukaan on ollut tarpeen valvonta-asetuksen mukaisesti suoritettua virallisen valvonnan yhteydessä havaitun saman toimijan säännösten noudattamatta jättämistä koskevan tapauksen vuoksi; ja ii) kohdan mukaan on suoritettu säännösten noudattamatta jättämistä koskeva tapauksen laajuuden ja vaikutusten arvioimiseksi tai sen todentamiseksi, että tällainen todettu säännösten noudattamatta jättäminen on korjattu.

Valvonta-asetuksen 80 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat periä muitakin kuin 79 artiklassa tarkoitettuja maksuja kattaakseen virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista aiheutuvat kustannukset, paitsi jos se on kielletty 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen katkamilla aloilla sovellettavien säännösten nojalla.

Valvonta-asetuksen 82 artiklassa säädetään maksujen laskentaperusteista. Artikla koskee vain pakollisia maksuja. Tämän vuoksi 80 artiklan mukaisten muiden maksujen laskentaperuste menisi maksuperustelain mukaan. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä valvonta-asetuksen 79—82 artiklassa tarkoitetuista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määrittämisestä. Valvonta-asetuksen mainituissa artikloissa on kansallisesti mahdollisuuksia päättää periä tietyin edellytyksin pienempiä määriä maksuja ja päättää muistakin kuin pakollisista maksuista.

50 §. Palkkiot ja kustannusten korvaukset. Pykälä ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana. Valtuutetuille tarkastajille maksetaan heidän tai heidän työnantajansa kanssa tehtävän sopimuksen perusteella kuten muissakin ostopalveluissa. Erillinen maksuvelvollisuutta koskeva lainsäädännös on tarpeeton. Vastaavasta säännöksestä on luovuttu myös siemenlaissa (600/2019) ja kasvinterveyslaissa (HE 11/2019).

51 §. Muutoksenhaku. Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020. Lailla kumotaan voimassa oleva hallintolainkäyttölaki (586/1996). Säännöstä muutoksenhausta valtion viranomaisen päätökseen muutettaisiin uutta lainsäädäntöä vastaavaksi. Säännös vastaisi muilta osin voimassaolevaa sääntelyä.

51 a §. Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä rehumääräysten rikkomuksista ilmoituksen tehneen luonnollisen henkilön henkilöllisyyden salaamisesta. Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valvonta-asetuksen 140 artiklan 2 kohdan b ja c alakohdan säännös. Ensiksi mainitun alakohdan mukaan todellisista tai mahdollisista rikkomuksista toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoittavia henkilöitä on suojeltava kosto-toimilta, syrjinnältä ja muun tyyppiseltä epäoikeudenmukaiselta kohtelulta. Jälkimmäisen alakohdan mukaan suojeluun kuuluu myös henkilötietojen suoja unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Valvonta-asetuksen johdantokappaleen 91 mukaan kenen tahansa henkilön olisi voitava tuoda toimivaltaisen viranomaisen tietoon uusia tietoja, jotka auttavat näitä säännösten rikkomisten havaitsemisessa ja seuraamusten määräämisessä. Johdantokappaleessa todetaan edelleen, että ilmiannot voivat jäädä tekemättä selkeiden menettelyjen puuttumisen vuoksi tai vastatoimien pelossa. Säännösten rikkomisista ilmoittaminen on hyödyllinen väline, jolla varmistetaan, että toimivaltainen viranomainen voi havaita rikkomisia ja määrätä seuraamuksia. Tämän takia olisi varmistettava, että käytössä on asianmukaiset järjestelyt, joiden avulla kuka tahansa henkilö voi ilmoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle säädösten mahdollisista rikkomisista ja joilla suojaltaan kyseistä henkilöä vastatoimilta.

Ilmoittajan henkilöllisyyden salassapitoperusteesta on tarkoituksenmukaista säätää myös rehu-laissa. Ehdotetun säännöksen tarkoituksena olisi suojella sellaista ilmoittajaa, jonka henkilöllisyyden paljastaminen voisi aiheuttaa haittaa ilmoittajalle. Ilmoittajan tulisi voida saattaa toimivaltaisen viranomaisen tietoon säännösten rikkominen ilman pelkoa haitallisista seuraamuksista. Suojelun edellytyksenä olisi, että henkilöllisyyden paljastuminen aiheuttaisi haittaa ilmoittajalle. Haitta voisi liittyä esimerkiksi siihen, että ilmoittaja on erityisessä suhteessa, esimerkiksi työsuhteessa, ilmoituksen kohteena olevaan toimijaan, ja ilmoituksen tekeminen voisi aiheuttaa haittaa tälle suhteelle. Ilmoittajan subjektiivinen käsitys haitan aiheutumisesta ei yksistään riittäisi säännöksessä tarkoitetun salassapitoperusteen soveltamiseen. Ehdotettu säännös ei suojaa ilmoituksen tekijää mahdollisessa oikeuden käynnissä. Jos ilmoittaja esiintyy oikeudenkäynnissä esimerkiksi todistajana, hänen henkilöllisyytensä paljastuu.

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaamisesta säädetään tällä hetkellä myös esimerkiksi tietosuojalain (1050/2018) 36 §:ssä ja Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 71 a §:ssä.

7 Lakia alemman asteinen sääntely

Tällä lailla kumotaan maa- ja metsätalousministeriön asetus rehujen virallisen valvonnan järjestämisestä (11/09). Asetus sisältää osittain vanhentunutta lainsäädäntöä, eikä ministeriön asetus virallisen valvonnan järjestämisestä ole enää tarpeellinen huomioden 14.12.2019 sovellettava uusi virallista valvontaa koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625

(valvonta-asetus). Kumottavasta asetuksesta tuodaan lakiin valvontasuunnitelmia ja raportointia sekä valvonnan tulosten julkaisemista koskevat pykälät, joista on edelleenkin tarpeen antaa täydentäviä kansallisia säädöksiä.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.1.2020.

9 Suhde muihin esityksiin

Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista tuotavien rehujen tuonnista ja tuonnin valvonnasta säädettäisiin rehulain lisäksi uudessa tuontivalvontalaissa. Laki tulisi voimaan 14.12.2019. Lakia sovelletaan tiettyjen valvonta-asetuksessa vahvistettujen vaatimusten noudattamisen todentamiseksi tuotaessa eräitä eläimiä ja tavaroita Euroopan unionin alueelle. Tullin tehtävistä valvonta-asetuksessa tarkoitetun tuonnin osalta säädettäisiin tuontivalvontalaissa. Rehujen tuonti-valvonnasta salmonellabakteeriin liittyen säädettäisiin rehulaissa.

Uusi kasvinterveyslaki tulee voimaan 14.12.2019. Siinä säädetään toimenpiteistä kasvinterveysriskien hallitsemiseksi ja kasvintuhoojien leviämisen estämiseksi sekä annetaan valvonta-asetusta täydentäviä säännöksiä.

Esitetyt muutokset lain 51 §:n muutoksenhakusäännöksiin ovat seurausta hallintolainkäyttölain kumoamisesta ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain antamisesta. Mainitun pykälän muutos edellyttää lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa voimaantuloa 1.1.2020.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

10.1 Elinkeinovapaus ja omaisuudensuoja

Perustuslain (731/1999) 19 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan on edistettävä väestön terveyttä. Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ja turvalliseen ympäristöön. Näiden perusoikeuksien turvaamiseksi on perusteltua kontrolloida rehun valmistusta, käsittelyä, jakelua ja käyttöä.

Perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Omaisuudensuojaan kuuluu myös, että omaisuuteen kohdistuvat käyttörajoitukset eivät muodostu niin merkittäviksi, että ne rinnastuisivat tosiasiallisilta vaikutuksiltaan omaisuuden pakkolunastukseen (esimerkiksi PeVL 38/1998 vp). Perustuslain 18 §:n 1 momentin nojalla jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin katsonut, että elinkeinotoiminnan luvanvaraisuus on mahdollista erityisin perustein (PeVL 19/2002 vp). Luonnollisten henkilöiden ohella omaisuudensuoja ulottuu myös yleisenä oikeusperiaatteena oikeushenkilöihin. Ehdotettu 44 §:n omavalvontalaboratorion hyväksynnän peruuttaminen merkitsee käytännössä puuttumista omaisuudensuojaan. Hyväksynnän ja sen peruuttamisen edellytys on kuitenkin perusteltu perustuslain 19.3 ja 20 §:ään viitaten.

10.2 Julkisen vallan käyttö

Suomen perustuslain 119 §:n mukaan viranomaisten tehtävien yleisistä perusteista on säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunta on etenkin perusoikeuskytkentäisen sääntelyn yhteydessä pitänyt välttämättömänä, että toimivaltainen viranomainen ilmenee laista yksiselitteisesti tai muuten täsmällisesti tai että ainakin viranomaisten toimivaltasuhteiden lähtökohdat sekä toimivallan

siirtämisen edellytykset ilmenevät laista riittävän täsmällisesti (PeVL 18/2004 vp sekä siinä viitattut PeVL 7/2001 vp, PeVL 21/2001 vp, PeVL 45/2001 vp, PeVL 47/2001 vp, PeVL 52/2001 vp ja PeVL 17/2004 vp). Perustuslain 124 §:n nojalla julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksen mukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaa-timuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Esityksen 23 §:ssä säädetään Ruokavirastolle annettavista tehtävistä. Lisäksi esityksen 34 a §:ssä säädetään poliisin ja tullin velvollisuudesta antaa virka-apua. Tehtäviin sisältyy julkisen vallan käyttöä, minkä vuoksi tehtävistä on säädetty laissa. Valvontaviranomaisen voi valvonta-asetuksen 28—33 artiklassa säädetyillä edellytyksillä siirtää virallista valvontaa tai muita virallisia tehtäviä varten tarvittavia tarkastuksia, tutkimuksia ja selvityksiä toimeksiannon saaneen elimen tai luonnollisen henkilön tehtäväksi. Tarkastusten, tutkimusten tai selvitysten perusteella mahdollisesti tehtävät hallinnolliset päätökset tekisi kuitenkin tehtäviä siirtänyt valvontaviranomainen. Esityksen 24 §:ssä säädetään Ruokaviraston oikeudesta nimetä ulkopuolinen henkilön suorittamaan erikseen määriteltäviä viralliseen valvontaan liittyviä tehtäviä. Hallinnolliset päätökset tekisi tällöin Ruokavirasto. Viranomaisten toimivalta ja tehtävät on kuvattu laissa yksityiskohtaisesti, jolloin perustuslain säännöksen edellytykset täyttyvät.

10.3 Lainsäädäntövallan siirtäminen

Perustuslain 80 §:ssä säädetään asetuksen antamisesta. Pykälän mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan, on säädettävä lailla. Tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyin valtuuden nojalla. Myös muu viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätystä asiasta, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Perustuslakivaliokunnan käytännön (PeVL 56/2002 vp) mukaan asetuksen antamiseen ja lainsäädäntövallan delegoimiseen liittyvien valtuutusten tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Laista tulee käydä selvästi ilmi, mistä on tarkoitus säätää asetuksella. Esityksessä säädetään uudesta asetuksenantovaltuudesta 49 §:n 2 momentissa. Sen mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä valvonta-asetuksen 79—82 artiklan mukaisista kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määrittämisestä. Esitetty valtuus on kuvattu täsmällisesti ja tarkkarajaisesti. Valtuutussäännöksen voi katsoa täyttävän perustuslain 80 §:n vaatimukset.

10.4 Oikeusturva

Perustuslain 21 §:ssä säädetään oikeusturvasta. Jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Esityksen 51 §:ssä on vakiomuotoiset muutoksenhakusäännökset lain nojalla tehtäviin päätöksiin. Säännösten muotoilussa noudatetaan uuden oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisia muotoiluja. Edellä kuvatun perusteella voidaan katsoa oikeusturvavaatimusten toteutuvan.

10.5 Kotirauha

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä koti-

rauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Perustuslaissa suojattu kotirauhan piiri kattaa lähtökohtaisesti kaikenlaiset pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyt tilat (PeVL 46/2001 vp). Perustuslakivaliokunta on lisäksi katsonut, että tarkastuksen tulee olla välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja että tarkastuksen saa suorittaa vain viranomainen (PeVL 46/2001 vp ja PeVL 48/2001 vp). Teon rangaistavuuden osalta valiokunta on viimeksi mainituissa lausunnoissaan edellyttänyt rikosepäilyjen olevan sellaisia, joissa tekoon liittyy vankeusuhka ja lausunnossaan PeVL 40/2002 vp katsonut, että kotirauhan suojaan puuttuminen moitittavuudeltaan hyvin vähäisten rikkomusten selvittämiseksi ei täyttänyt vaatimusta perusoikeusrajituksen oikeasuhteisuudesta. Lausunnossaan PeVL 69/2002 vp perustuslakivaliokunta on pitänyt hyväksyttävänä tarkastuksen tekemistä sellaisten tekoja koskevien epäilyjen johdosta, josta voi enimmillään seurata sakkorangaistus. Kyse oli pääasiassa julkisin varoin myönnettyjen tukien ja avustusten käytön valvonnasta ja toiminnasta, jossa osa elinkeinonharjoittajan toimitiloista yleensä sijaitsee hänen asunnossaan. Ehdotetun rehulain 34 §:n mukaan valvontaviranomaisella on oikeus tehdä valvonnan edellyttämiä tarkastuksia ja tutkimuksia, tutustua asiakirjoihin sekä päästä paikkoihin, joissa harjoitetaan tässä laissa tarkoitettua toimintaa, tai joissa säilytetään tämän lain noudattamisen kannalta merkityksellisiä tietoja. Edelleen valvontaviranomaisella on oikeus tarkastaa toiminnassa käytetyt laitteet, välineet ja tilat. Kotirauhan piirissä olevissa tiloissa tarkastus saadaan tehdä vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä rehumääräyksiä rikottun tai rikottavan laissa rangaistavaksi säädettyllä tavalla. Tarkastuksen saa suorittaa vain viranomainen. Pääsääntöisesti tarkastusten yhteydessä ei ole tarvetta päästä asuintiloihin. Ehdotetun lain tavoitteiden toteutumisen kannalta sekä tarkastuksen tavoitteiden saavuttamiseksi saattaa jossain tilanteessa olla välttämätöntä todentaa sellaisia olosuhteita ja seikkoja, jotka sijaitsevat kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa ja joista ei muutoin voida saada selvitystä.

10.6 Henkilötietojen suoja

Perustuslakivaliokunta on arvioinut viranomaisten tietojen saamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä yleensä perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta ja kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus ovat valiokunnan mukaan voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta tarpeellisiin tietoihin, jos tarkoitettut tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (PeVL 17/2016 vp). Perustuslakivaliokunta on katsonut myös, että salassapitosäännösten edelle menevässä tietojensaantioikeudessa on viime kädessä kysymys siitä, että tietoihin oikeutettu viranomainen omine tarpeineen syrjäyttää ne perusteet ja intressit, joita tiedot omaavaan viranomaiseen kohdistuvan salassapidon avulla suojataan. Ehdotetun 34 §:n 3 momentissa säädetään valvontaviranomaisen oikeudesta saada virallisen valvonnan ja muiden virallisten toimien suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja asiakirjat rehualan toimijalta. Lisäksi ehdotetun 35 §:n mukaan viranomainen voi luovuttaa salassa pidettäviä tietoja nimetyille viranomaisille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tai rikoksen selvittämiseksi salassapitosäännösten estämättä. Välttämättömyysvaatimuksen voidaan katsoa täyttävän perustuslain 10 §:n vaatimukset.

Esityksen 36 ja 37 §:ään liittyvät asiakirjat ovat asiakirjoja, jotka ovat syntyneet julkisen vallan käytön mukaisessa tehtävässä. Näiden asiakirjojen käsittelyyn sovelletaan tiedonhallintaa koskevia yleislakeja. Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (*yleinen tietosuojasetus*) 4 artiklan mukaisesti Ruokavirasto määritteli käsiteltävien henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot, ja

olisi siten asetuksen 4 artiklan 7 kohdassa määritelty rekisterinpitäjä. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka mukaan tietojen käsittely on lainmukaista, kun käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Ruokaviraston määräys tiedonhallinnan järjestämisestä olisi yleisen tietosuoja-asetuksen artiklan 28 alakohdan 3 mukainen sitova oikeudellinen asiakirja, jolla varmistettaisiin, että henkilötietojen käsittelijät noudattavat asetuksen vaatimuksia. Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan mukaista rekisteröidyn oikeutta rajoittaa tietojenkäsittelyä on supistettu asianmukaisesti. Perustuslakivaliokunnan mukaan on lähtökohtaisesti riittävää perustuslain 10 §:n 1 momentin kannalta, että sääntely täyttää EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa asetetut vaatimukset. Ehdotukset ovat yhteensopivia yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa (PeVL 14/2018 vp).

Hallituksen käsityksen mukaan ehdotukset ovat perustuslain mukaisia, ja lakiehdotus voidaan säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

rehulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan rehulain (86/2008) 50 §,
muutetaan 3—5, 10 a, 10 b, 16—18, 20—28, 28 a, 28 b, 29—30, 32—40, 42, 44, 44 a, 44 b,
45—49 ja 51 §, sellaisina kuin niistä ovat 3—5, 10 a, 10 b, 21, 27, 28, 28 a—28 b, 32, 34, 36,
42, 44 a, 44 b ja 46 § laissa 502/2014, 17, 20, 25 ja 38 § osaksi laissa 502/2014, 18 § osaksi
laissa 502/2014 ja 34/2011, 23 § osaksi laissa 1508/2009 ja 502/2014, 37 § osaksi laissa
502/2014 ja 63/2019 sekä 51 § laissa 978/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 23 a—23 c, 24 a, 34 a, 39 a ja 51 a § seuraavasti:

3 §

Euroopan unionin rehulainsäädäntö

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten sekä niiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan:

1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, jäljempänä *yleinen elintarvikeasetus*;

2) virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus), jäljempänä *valvonta-asetus*;

3) rehuhygieniää koskevista vaatimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003, jäljempänä *rehuhygienia-asetus*;

4) eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003, jäljempänä *lisäaineasetus*;

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, jäljempänä *sivutuoteasetus*;

6) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005;

7) muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, jäljempänä *gm-elintarvike- ja rehuasetus*;

8) muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003, jäljempänä *gmo-jäljitettävyysasetus*;

9) muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1946/2003;

10) tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001, jäljempänä *TSE-asetus*;

11) salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonoosien aiheuttajien valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003;

12) rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/ETY ja 96/25/ETY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009, jäljempänä *markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*;

13) elintarvikehygieniasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004;

14) luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (EY) N:o 2092/91 kumoamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007.

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista tuotavien rehujen tuonnista ja tuonnin valvonnasta säädetään tämän lain lisäksi eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa (/), jäljempänä *tuontivalvontalaki*. Rehujen säteilyturvallisuuden arvioinnin perusteista säädetään säteilylaissa (859/2018). Muuntogeenisten organismien käytöstä suljetussa tilassa ja tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön, sekä muuntogeenisten organismien käsittelyyn tarkoitetun laitoksen tai toimitilan käyttöönotosta ja toiminnasta, säädetään geeniteknikkalaissa (377/1995). Lääkkeiden valmistuksesta, tuonnista, jakelusta ja myynnistä sekä muusta kulutukseen luovutuksesta säädetään lääkelaisissa (395/1987). Lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden käytöstä ja valvonnasta sekä eläinten lääkitsemisessä käytettävien välineiden käytöstä ja valvonnasta säädetään eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (387/2014). Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa laissa (497/2013) säädetään vaatimuksista alan toiminnanharjoittajille ja laitoksille sekä lupien myöntämisestä ja valvonnasta.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua rehua;
- 2) *rehuaineella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettua rehuainetta;
- 3) *rehuseoksella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettua rehuseosta;
- 4) *rehuerällä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan r alakohdassa tarkoitettua erää;

5) *rehun lisäaineella* lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua rehun lisäainetta;

6) *muuntogeenisellä rehulla* gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua rehua;

7) *lääkerehulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;

8) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan o alakohdassa tarkoitettua erityisravinnoksi tarkoitettua rehua;

9) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;

10) *etiketillä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan t alakohdassa tarkoitettua etikettiä;

11) *rehualan toimijalla* luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

a) yksityiseen kotikäyttöön tarkoitettujen elintarviketuotantoeläinten ruokintaa;

b) rehun valmistusta omistamilleen tai hallitsemilleen muille kuin elintarviketuotantoeläimille;

c) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;

d) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;

12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa tarkoitettua rehun alkutuotantoa;

13) *rehualan alkutuotannon toimijalla* rehuhygieniasetuksen 5 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen;

14) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;

15) *laitoksella* mitä tahansa rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaihetta toteuttavan rehualan yrityksen yksikköä;

16) *omavalvonnalla* rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttävät niille asetetut vaatimukset;

17) *näytteellä* tutkittavasta rehuerästä tai sen osasta otettujen yhden tai useamman osanäytteen muodostamaa kokonaisuutta;

18) *lähtömaalla* sitä maata, mistä rehuerä tuodaan Suomeen;

19) *laskentaperusteilla* Luonnonvarakeskuksen laskentakaavoja vakioineen, rehutaulukossa annettuja sulavuuskertoimia ja märehitjoiden rehujen osalta myös hajoavan valkuaisen osuutta;

20) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua rehujen saattamista markkinoille;

21) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljittää rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;

22) *maahantuonnilla* tuontia muusta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta;

23) *maastaviennillä* vientiä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

24) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon;

25) *salmonellabakteerilla* kaikkia Salmonella-sukuun kuuluvia bakteereita;

26) *tuotantoeläimellä* sivutuoteasetuksen 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua eläintä.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

10 a §

Lupa käyttää hyväksymätöntä rehun lisäainetta

Rehualan toimijan, joka aikoo käyttää tieteellisessä kokeessa tuotantoeläinten ruokinnassa lisäaineena ainetta, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen, tulee hakea lupa käytölle Ruokavirastolta. Ruokavirasto voi myöntää luvan käyttää ainetta tieteellisessä kokeessa, jos aineen hyväksymisen edellytyksenä on sen tehokkuuden osoittaminen tuotantokokeessa. Lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai tuotantoeläinten terveyteen tai ympäristöön.

Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuuhenkilö. Hakijan on liitettävä lupahakemukseen koesuunnitelma, josta käyvät ilmi tiedot käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta, käyttömäärästä, kokeessa käytettävistä tuotantoeläimistä, koe-asetelmasta ja kokeen kestosta.

Tarkempia säännöksiä lupahakemusmenettelystä ja lupahakemuksen sisällöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

10 b §

Tieteellisen kokeen keskeyttäminen

Edellä 10 a §:ssä tarkoitettu koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että aineella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai tuotantoeläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoita lupaa myönnettäessä. Kokeen vastuuhenkilön on ilmoitettava asiasta viipymättä Ruokavirastolle.

16 §

Tilapäiset rajoitukset

Jos on perusteltua syytä olettaa, että rehu voi aiheuttaa vakavaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tilapäisesti kieltää rehun valmistus, markkinoille saattaminen, käyttö, tuonti tai vienti taikka rajoittaa niitä sekä määrätä kielletyt rehut poistettaviksi markkinoilta tai alkutuotantopaikkojen ja muiden rehun hallussapitäjien varastoista. Asetuksessa voidaan lisäksi säätää, että Ruokavirasto voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa mainitussa asetuksessa säädetyistä kielloista ja rajoituksista, jos voidaan varmistua siitä, että luvan kohteena oleva rehu ei aiheuta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle. Tällöin asetuksessa on lisäksi annettava tarkemmat säännökset luvan myöntämisen edellytyksistä.

17 §

Toiminnan järjestäminen

Rehualan toimija on velvollinen järjestämään toimintansa siten, että toiminnalle ja rehuille Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät. Rehualan toimijoiden vastuusta rehujen turvallisuudesta säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa.

Rehualan toimijan velvollisuudesta järjestää toimintansa laadunvarmistus säädetään rehuhygieniasetuksen 5—7 artiklassa.

Rehualan toimijalla on oltava rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa asianmukaiset tilat, laitteet ja kalusto. Rehujen käsittelyssä, käytössä, kuljetuksessa ja varastoinnissa on noudatettava riittävää huolellisuutta ja varovaisuutta terveys-, turvallisuus- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Vietäessä rehuja Euroopan unionin ulkopuoliseen valtioon, rehualan toimija vastaa vastaanottajavaltion viranomaisten asettamien tuontivaatimusten ja mahdollisten kauttakuljetukseen liittyvien vaatimusten selvittämisestä ja täyttämisestä.

Tarkemmat säännökset rehujen käsittely-, käyttö-, kuljetus- ja varastointivaatimuksista sekä toimijoiden omavalvonnasta ja omavalvonnassa tehtävistä tutkimuksista ja toimenpiteistä havaittaessa määräysten vastaista rehua annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

18 §

Rehualan toimijan ilmoitusvelvollisuus

Rehualan toimijan on tehtävä Ruokavirastolle kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen olennaisista muutoksista sekä toiminnan lopettamisesta rekisteröintiä varten siten kuin rehuhygieniasetuksen 9 artiklassa säädetään. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske rehualan toimijoita, jotka yksinomaan toimittavat pieniä määriä tuottamiaan alkutuotannon tuotteita suoraan paikalliselle maatilalle siellä edelleen käytettäväksi.

Ilmoitukseen on liitettävä seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot laitospokohtaisesti;
- 2) toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) tieto toiminnan luonteesta tai sen olennaisesta muuttamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun rehualan toimijan on ilmoitettava kerran vuodessa Ruokavirastolle sen pyytämällä tavalla tiedot rehujen valmistusmääristä, valmistukseen käytetyistä rehuista ja näiden alkuperästä, markkinoille saatetuista, tuoduista ja viedyistä rehuista sekä niiden määristä.

Tarkempia säännöksiä ilmoitettavista tiedoista ja ilmoitusmenettelystä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Rehualan toimijan hyväksyminen

Rehualan toimijan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen Ruokaviraston hyväksyminen, jos tarkoituksena on harjoittaa rehuhygieniasetuksen 10 artiklassa tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdassa tarkoitettua toimintaa, TSE-asetuksen liitteessä IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua hyväksyntää edellyttävää toimintaa, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen VIII 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa taikka lääkerehujen valmistusta tai niiden markkinoille saattamista. Rehuhygieniasetuksen ja TSE-asetuksen mukaisista hyväksymisen edellytyksistä säädetään rehuhygieniasetuksen 13 artiklassa ja TSE-asetuksen liitteessä IV.

Hyväksymistä koskevaan hakemukseen on liitettävä seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot laitospokohtaisesti;
- 2) toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) tieto toiminnan luonteesta tai sen olennaisesta muuttamisesta;
- 4) ajankohta, jolloin toiminta tai muutettu toiminta on tarkoitus aloittaa.

Myös hyväksytyn laitoksen harjoittaman toiminnan olennaisen muutoksen on oltava hyväksytty ennen muutetun toiminnan aloittamista. Toimijan on varattava valvontaviranomaiselle tilaisuus tarkastuksen suorittamiseen tuotantoyksiköissään ja muissa toimitiloissaan ennen toiminnan aloittamista.

Rehualan toimija on hyväksyttävä, jos rehuhygieniasetuksessa ja TSE-asetuksessa säädetyt vaatimukset täyttyvät. Hyväksyminen voidaan antaa ehdollisena rehuhygieniasetuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Hyväksytylle toimijalle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä toimijan hyväksymistä koskevassa hakemuksessa annettavien tietojen sisällöstä ja hakemusmenettelystä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

21 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, ettei sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia taikka omavalvonnassa havaitaan haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden suurimpien sallittujen enimmäispitoisuuksien ylittyneen, siitä on välittömästi ilmoitettava Ruokavirastolle. Markkinoille saatetun rehun aiheuttamien riskien välttämiseksi rehun markkinoille saattaneen toimijan on välittömästi ilmoitettava rehun salmonellahavainnosta toimijalle, jolle rehua on toimitettu. Rehua käyttävän toimijan on ilmoitettava välittömästi rehun valmistajalle, jos tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 (”eläinterveyssäännöstö”) 4 artiklan 27 kohdassa tarkoitettuun pitopaikkaan on salmonellaepäilyn tai todetun salmonellatartunnan vuoksi kohdistettu taudin leviämisen estämistä koskeva päätös.

Rehualan toimijan on viivytyksettä ilmoitettava Ruokavirastolle säännösten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista, jos tutkimuksen on tehnyt 28 b §:ssä tarkoitettu laboratorio, sekä annettava laboratoriolle ohjeet 28 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten ja yhteenvetojen lähettämiseen.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten tekemisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklassa.

4 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

22 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on tämän lain ja Euroopan unionin rehuja koskevan lainsäädännön täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seuranta.

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää kansalliset vertailulaboratoriot valvonta-asetuksen 100 artiklan mukaisesti.

23 §

Ruokavirasto

Ruokavirasto:

1) suunnittelee, ohjaa ja kehittää valtakunnallista rehuvalvontaa;

- 2) vastaa tämän lain sekä Euroopan unionin rehulainsäädännön täytäntöönpanon ja noudattamisen valtakunnallisesta valvonnasta;
 - 3) huolehtii valtakunnallisesta tiedottamisesta ja valvontatulosten julkaisusta vuosittain;
 - 4) laatii valvontasuunnitelmat ja raportit valvonnan toteutumisesta;
 - 5) nimeää ja hyväksyy laboratoriot;
 - 6) antaa vientitodistuksia;
 - 7) myöntää luvan tieteellisessä kokeessa rehun lisäaineena käytettävälle ei-hyväksytylle aineelle;
 - 8) toimii yleisen elintarvikeasetuksen 50 artiklan mukaisena nopean hälytysjärjestelmän kansallisenä yhteyspisteenä;
 - 9) arvioi rehuhygieniasetuksen 21 artiklassa tarkoitetut kansalliset hyvän käytännön ohjeet;
 - 10) pitää yllä rehuhygieniasetuksen 24 artiklassa tarkoitettua kolmansien maiden tuotantolaitosten luetteloa;
 - 11) vastaa valvonta-asetuksen 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitetusta virallista valvontaa suorittavien henkilöiden koulutuksesta;
 - 12) vastaa valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetusta koordinaatiosta ja yhteydenpidosta komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa;
 - 13) nimeää luonnolliset henkilöt, joille tiettyjä viralliseen valvontaan kuuluvia tehtäviä on siirretty valvonta-asetuksen 28 artiklan perusteella;
 - 14) toimii valvonta-asetuksen 103 artiklassa tarkoitettuna yhteyselimenä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä;
 - 15) vastaa valvonta-asetuksen 115 artiklassa tarkoitetun erityistilanteisiin varautumista koskevan valtakunnallisen valmiussuunnitelman laatimisesta ja toimittaa sen ja siihen tehdyt muutokset maa- ja metsätalousministeriölle.
- Lisäksi Ruokavirasto vastaa Euroopan unionin rehulainsäädännössä toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä, jollei tehtävää ole tässä laissa siirretty muulle viranomaiselle.

23 a §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ruokavirasto käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia.

23 b §

Aluehallintoviranomainen

Aluehallintovirastot valvovat Ruokaviraston ohella lääkerehuja.

23 c §

Tulli

Tulli valvoo Ruokaviraston ohella rehujen maastavientiä sekä salmonellabakteerin esiintymistä rehujen maahantuonnin yhteydessä.

24 §

Valtuutetut tarkastajat

Ruokavirasto voi kirjallisesti nimetä ulkopuolisen luonnollisen henkilön suorittamaan erikseen määriteltäviä viralliseen valvontaan liittyviä tehtäviä valvonta-asetuksen 28 artiklan mukaisesti (*valtuutettu tarkastaja*). Tarkastusten perusteella mahdollisesti tehtävät hallinnolliset päätökset tekee Ruokavirasto.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa noudatettavista hyvän hallinnon periaatteista säädetään hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003). Valtuutetulle tarkastajalle annettujen ja tarkastajan laatimien asiakirjojen julkisuudesta, tarkastajan vaitiolovelvollisuudesta ja asiakirjan julkisuuden toteuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Valtuutetun tarkastajan tulee rehualan toimijan niin vaatiessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksestaan.

24 a §

Rehujen vienti

Ruokavirasto antaa rehualan toimijan pyynnöstä rehuja koskevia vientitodistuksia, jos todistettavaksi vaadittujen asioiden paikkansapitävyydestä voidaan varmistua ja vastaanottajavaltion asettamat vaatimukset todistuksen antamiselle täytyvät sekä osallistuu tarvittaessa 17 §:n 4 momentissa tarkoitettujen viranomaisvaatimusten selvittämiseen, jollei vaatimuksista voida muulla tavalla varmistua. Lisäksi Ruokavirasto osallistuu tarvittaessa rehujen markkinoillepääsyn ja markkinoilla pysymisen edellytyksenä olevien asiakirjojen laatimiseen ja muuhun selvitystyöhön.

Ruokavirasto voi keskeyttää osallistumisen mainittujen tehtävien hoitamiseen, jos edellytyksiä selvitystyön jatkamiselle ei enää ole.

25 §

Viralliset laboratoriot ja viranomaisnäytteiden tutkiminen

Valvontaviranomaisen tämän lain mukaista valvontaa varten ottamat tai otattamat näytteet on tutkittava Ruokavirastossa taikka Ruokaviraston nimeämässä Suomessa tai toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevassa virallisessa laboratoriossa. Näytteitä tutkivan laboratorion tulee täyttää valvonta-asetuksessa säädetty vaatimukset. Laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

26 §

Omavalvontalaboratoriot ja omavalvontanäytteiden tutkiminen

Salmonellan varalta otetut lainsäädännön edellyttämät omavalvontanäytteet on tutkittava Ruokaviraston hyväksymässä omavalvontalaboratoriossa, Ruokavirastossa taikka Ruokaviraston nimeämässä virallisessa laboratoriossa. Laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

Omavalvontanäytteiden tutkimisesta dioksiinin varalta säädetään rehuhygieniasetuksen liitteessä II.

27 §

Omavalvontalaboratorion hyväksyminen

Omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksenä on, että pätevyyden täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) mukaisesti akkreditoinnin tai akkreditointiin rinnastettavan pätevyyden arvioinnin perusteella. Arvioidun laboratorion pätevyys on arvioitava uudelleen vähintään kolmen vuoden välein.

Jos laboratorio ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia, mutta puutteet ovat sellaisia, ettei tutkimusten luotettavuus vaarannu, Ruokavirasto voi hyväksyä laboratorion määräajaksi. Laboratorion on korjattava puutteet ja haettava lopullista hyväksymistä annetun määräajan kuluessa.

Hyväksytylle laboratoriolle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä hyväksyttyjä laboratorioita kuvaavista standardeista, laboratorioiden laatujärjestelmille asetettavista vaatimuksista ja muista laboratorioiden hyväksymisen vaatimuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Virallisen laboratorion ja hyväksytyn omavalvontalaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Virallisen laboratorion ja hyväksytyn omavalvontalaboratorion on viivytyksettä ilmoitettava säännösten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista toimeksiantajalleen ja eläimen ja ihmisten välillä mahdollisesti suoraan tai välillisesti siirtyvien tautien tai tartuntojen (zoonosien) seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Ruokavirastolle.

Virallisen laboratorion ja hyväksytyn omavalvontalaboratorion on toimitettava tutkimuksissa eristetyt mikrobikannat kansalliseen vertailulaboratorioon sekä Ruokavirastolle viraston pyynnöstä yhteenveto tekemistään 25 ja 26 §:ssä tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Edellä 26 §:ssä tarkoitettujen tutkimusten ja niiden tulosten yhteenvedot eivät saa sisältää henkilötietoja eivätkä valvontakohteen tunnistetietoja.

Virallisen laboratorion ja hyväksytyn omavalvontalaboratorion on ilmoitettava viipymättä Ruokavirastolle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta.

Tarkemmat säännökset ilmoitusten ja yhteenvetojen sisällöstä ja toimittamisesta sekä mikrobikantojen lähettämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

28 a §

Kansallisen vertailulaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Kansallisen vertailulaboratorion on pyydettyäessä ilmoitettava Ruokavirastolle ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitokselle epidemiologista seurantaan varten tarvittavat tiedot sekä Ruokavirastolle lisäksi valvonnan ohjausta varten tarvittavat tiedot 28 §:n 2 momentissa tarkoitetuista mikrobikannoista. Terveysten ja hyvinvoinnin laitokselle toimitettavat tiedot eivät saa sisältää valvontakohteiden tunnistetietoja.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja toimittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 b §

Nimetyt laboratoriot

Ruokavirasto voi nimetä toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan laboratorion tutkimaan salmonellan varalta otettuja lainsäädännön edellyttämiä omavalvontanäytteitä.

Ruokavirasto nimeää 1 momentissa tarkoitetut laboratoriot rehualan toimijan hakemuksesta. Nimeämisen edellytyksenä on, että laboratorio täyttää salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonoosien aiheuttajien valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2160/2003 12 artiklan 1 kohdan vaatimukset laadunvarmistusjärjestelmästä ja kyseinen laadunvarmistusjärjestelmä on kyseisen jäsenvaltion asianomaisen toimielimen todentama.

Nimeämistä ei tarvitse hakea, jos laboratorio täyttää valvonta-asetuksen 37 artiklan 4 kohdan e alakohdassa säädetty vaatimukset.

Tarkempia säännöksiä hakemusmenettelystä ja laboratorioden nimeämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

6 luku

Valvonta

29 §

Valvonnan järjestäminen

Rehuja ja rehualan toimijoita on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti. Valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että rehu tai rehualan toimijan toiminta ei täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa säädettyjä vaatimuksia. Valvontatoimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia ja ne on sopivalla tavalla kohdistettava kaikkiin rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheisiin alkutuotannosta markkinoille saattamiseen ja käyttöön.

Valvontaviranomaisen on tarvittaessa neuvottava rehualan toimijaa Euroopan unionin rehulainsäädännön ja tämän lain vaatimusten noudattamisesta. Tarkempia säännöksiä valvonnan järjestämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Valvonnan järjestämisestä säädetään lisäksi rehujen valvontaa, turvallisuutta ja terveydellistä laatua sekä rehuhygieniää koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä.

30 §

Laboratorioiden valvonta

Ruokavirasto valvoo, että 25 ja 26 §:ssä tarkoitettuja tutkimuksia tekevät laboratoriot noudattavat tätä lakia.

32 §

Ennakkoilmoitus ja näytteenotto maahantuotavasta erityisen riskialttiista rehusta

Rehualan toimijan on ilmoitettava maahantuotavista erityisen riskialttiista rehueristä ennen erän vastaanottamista Ruokavirastolle mahdollista näytteenottoa varten. Erityisen riskialttiilla

rehuerällä tarkoitetaan rehua, johon yleisen elintarvikeasetuksen 50 artiklassa tarkoitettujen elintarvikkeiden ja rehujen nopean hälytysjärjestelmän mukaisten ilmoitusten tai tieteellisten riskinarviointien perusteella sisältyy muita rehuja suurempi salmonellariski.

Ennakoilmoituksessa tulee esittää seuraavat tiedot:

- 1) maahantuojan nimi ja osoite;
- 2) maahantuojan yritys- tai yhteisötunnus tai jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) rehun nimi ja luonne;
- 4) rehuerän määrä;
- 5) lähtömaa;
- 6) Suomen alueelle saapumisen ajankohta ja paikka;
- 7) tuontitapa.

Maahantuotavaa rehua voidaan Ruokaviraston määräyksestä säilyttää Tullin valvonnassa Ruokaviraston hyväksymässä paikassa, kunnes Ruokavirasto on saanut riittävän selvityksen siitä, että Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa säädetty vaatimukset täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset, milloin ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennakoilmoitus 1 momentissa tarkoitetuista rehueristä Ruokavirastolle sekä siitä, miten näytteenotto ja muu maahantuontitarkastus tulee suorittaa.

33 §

Valvontasuunnitelma ja raportointi

Ruokavirasto laatii rehuvalvonnan ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi valtakunnallisen valvontasuunnitelman osana valvonta-asetuksen 109 artiklassa tarkoitettua monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa. Lisäksi Ruokavirasto laatii vuosittaisen valvontasuunnitelman rehuvalvonnan järjestämiseksi sekä raportit rehuvalvonnan toteutumisesta.

Vuosittaisessa valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavien tarkastusten sisältö sekä valvontakohteiden tarkastustiheys. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä valvontakohteiden riskinarvioinnin ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

Vuosiraportoinnin tulee sisältää rehunäytteiden analyysitulokset sekä koottuina valvonnan kannalta muut olennaiset tulokset, merkittävät muutokset, todettujen rikkomusten lukumäärä ja luonne sekä rikkomusten johdosta määrätyt toimenpiteet. Raportoinnin tulee sisältää myös tiedot rehujen alkuperästä sekä tilastot Suomessa valmistukseen käytetyistä ja valmistetuista rehuista, tuodut ja viedyt rehut eriteltyinä, sekä edellä mainittujen määristä.

Ruokaviraston on toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle kuluvan vuoden valvontasuunnitelma kunkin vuoden maaliskuun loppuun mennessä sekä raportit edeltävän kalenterivuoden valvonnasta kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

34 §

Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Tarkastusta ja näytteenottoa koskevasta virallisesta valvonnasta säädetään valvonta-asetuksen I jaksossa.

Valvontaviranomaisella ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus valvontaa varten toteuttaa tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuja ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, rehualan toimijan kirjanpitoa ja 19 §:ssä tarkoitettua tiedostoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä rehuista. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen saa tehdä vain viranomainen. Tällaisissa tiloissa tarkastus saadaan toimittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä

epäillä jonkun syyllistyneen tässä laissa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn ja tarkastus on välttämätön rikoksen selvittämiseksi.

Valvontaviranomaisella sekä valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat rehualan toimijalta.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään Suomen viranomaisten tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan unionin tarkastajia. Valvontaviranomaisen on näissä tarkastuksissa toimittava yhteistyössä Euroopan unionin tarkastajien kanssa.

34 a §

Virka-apu

Poliisi ja Tulli ovat velvollisia antamaan virka-apua valvontaviranomaiselle valvontatehtävän suorittamiseksi. Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä ja Tullin virka-avusta tullilain (304/2016) 100 §:ssä.

35 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Valvonnassa saadut tiedot ovat salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain ja valvonta-asetuksen 8 artiklan mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, valvonnassa saatuja tietoja saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa:

- 1) 23 ja 23 a—23 c §:ssä tarkoitetuille viranomaisille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;
- 2) syyttäjä, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi.

36 §

Valvontarekisteri

Ruokavirasto pitää valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä 18 §:ssä tarkoitetuista ilmoitusvelvollisista rehualan toimijoista sekä 25, 26 ja 28 b §:ssä tarkoitetuista laboratorioista.

37 §

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

Rehualan toimijasta valvontarekisteriin merkitään:

- 1) rehualan toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;
- 2) toimipaikkojen osoitteet ja yhteystiedot;
- 3) rehualan toimijan yritys- ja yhteisötunnus, tai jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 4) toiminnan kuvaus;
- 5) hyväksyntänumero, jos kyseessä on rehuhygieniasetuksen mukainen hyväksyntä;
- 6) tieto toimijalle tämän lain 40—42, 44, 44 b, 45 tai 46 §:n taikka rehuhygieniasetuksen 14—16 artiklan nojalla annetusta määräyksestä, kiellosta, rangaistuksesta tai muusta seurauksesta;
- 7) suoritettut valvontatoimenpiteet sekä vastaavat muut tämän lain mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Virallisista laboratorioista, hyväksytyistä omavalvontalaboratorioista ja nimetyistä laboratorioista valvontarekisteriin merkitään:

- 1) laboratorion nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;
- 2) arvioinnin tai akreditoinnin piirissä olevat määrittymenetelmät;
- 3) 28 b §:ssä tarkoitetun laboratorion määrittymenetelmä;
- 4) laboratoriossa tutkimuksesta vastaavan henkilön nimi;
- 5) tieto hyväksymisen peruuttamisesta 44 §:n tai nimeämisen peruuttamisesta 44 a §:n nojalla tai muusta seuraamuksesta;
- 6) tiedot suoritetuista valvontatoimista virallisissa laboratorioissa ja hyväksytyissä omavalvontalaboratorioissa sekä vastaavat muut tämän lain mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Ruokavirasto julkaisee 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella rehualan toimijoita ja laboratorioita koskevan luettelon.

Tiedot rehualan toimijoista poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden ja laboratorioista kolmen vuoden kuluessa siitä, kun toimija tai laboratorio on ilmoittanut valvontaviranomaiselle toimintansa loppumisesta, tai siitä, kun toiminta on loppunut. Rekisterimerkintä rangaistuksesta poistetaan kuitenkin, kun rangaistukseen tuomitsemisen syynä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Jos rekisteriin merkitty tieto perustuu päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen ja päätös sittemmin kumotaan, tieto on poistettava välittömästi kumoamista koskevan päätöksen saatua lainvoiman.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (1050/2018) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaa.

Tarkempia säännöksiä rehualan toimijoiden rekisteriin merkitsemisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

38 §

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tiedonantovelvollisuus

Jos valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja tietää tai tällä on syytä epäillä, että rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, on valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tästä välittömästi toimivaltaiselle ympäristö-, elintarvike-, eläinlääkintä- tai terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä aina myös Ruokavirastolle. Ruokaviraston on tehtävä ilmoitus Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle, jos rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle.

Valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja on velvollinen ilmoittamaan Ruokavirastolle tämän 36 §:n nojalla ylläpitämään rekisteriin tarvittavat tiedot. Lisäksi valvontaviranomainen on velvollinen pyydettäessä ilmoittamaan Ruokavirastolle tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja ja valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan seurantaan varten.

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot Ruokaviraston määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontaviranomaisten ja valtuutettujen tarkastajien ilmoitusvelvollisuudesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

39 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Ruokavirasto julkaisee internetsivuillaan vuosittain 33 §:ssä tarkoitetut raportit rehuvalvonnan toteutumisesta. Edellä 35 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaista.

Virallisen valvonnan luottamuksellisuudesta ja avoimuudesta säädetään valvonta-asetuksen 8 ja 11 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä valvonnan tulosten julkaisemisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

39 a §

Koneellinen allekirjoitus

Automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tehty tämän lain mukainen päätös sekä asiaan liittyvät asiakirjat voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

40 §

Määräys

Sille, joka ei noudata tämän lain, Euroopan unionin rehulainsäädännön ja niiden nojalla annettuja säännöksiä, valvontaviranomaisen on annettava asian laatu huomioon ottaen valvonta-asetuksen 138 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu määräys velvollisuuksien täyttämiseksi.

Valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos rehu tai siitä annetut tiedot, rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihe taikka tuotantotilat, alkutuotantopaikka tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa rehusta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyyden taikka johtaa kuluttajaa harhaan tai eivät muutoin vastaa rehulainsäädännön vaatimuksia. Epäkohta on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

42 §

Rehun uudelleen käsittely, hävittäminen ja palauttaminen

Jos valvontaviranomainen on 41 §:n nojalla määrännyt rehun tuotantoa, valmistusta, käsitteilyä, markkinoille saattamista, käyttöä, sisämarkkinakauppaa, maahantuontia tai maastavientiä koskevan kiellon, Ruokavirasto voi määrätä rehun hyväksymällään tavalla rehualan toimijan kustannuksella käsiteltäväksi uudelleen, hävitettäväksi, käytettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähtömaahan. Päätökseen voidaan liittää määräyksiä sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

44 §

Omavalvontalaboratorion hyväksymisen peruuttaminen

Ruokaviraston on peruutettava hyväksytyn omavalvontalaboratorion hyväksyminen, jos laboratorio lopettaa toiminnan, jonka perusteella se on hyväksytty.

Lisäksi Ruokavirasto voi peruuttaa omavalvontalaboratorion hyväksymisen, jos laboratorio olennaisesti rikkoo tai siellä harjoitettavassa toiminnassa olennaisesti rikotaan tässä laissa säädettyjä vaatimuksia eikä laboratorio Ruokaviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa. Hyväksyminen voidaan kuitenkin peruuttaa välittömästi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä.

Ruokavirasto voi peruuttaa omavalvontalaboratorion hyväksymisen myös 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyn ajaksi, jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

44 a §

Laboratorion nimeämisen peruuttaminen

Ruokaviraston on peruutettava 28 b §:ssä tarkoitetun laboratorion nimeämistä koskeva päätöksensä rehualan toimijan pyynnöstä tai jos Ruokaviraston tietoon tulee, että laboratorio lopettaa toimintansa.

Ruokavirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä, jos Ruokaviraston tietoon tulee, että laboratorio olennaisesti rikkoo tai siellä harjoitettavassa toiminnassa olennaisesti rikotaan tässä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Ruokavirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä myös 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyn ajaksi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä taikka jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

44 b §

Luvan peruuttaminen

Ruokavirasto voi peruuttaa 10 a §:ssä tarkoitetun luvan, jos luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla tässä laissa säädettyjä lupaehtoja.

45 §

Uhkasakko ja teettäminen

Ruokavirasto voi tehostaa 40 §:ssä tarkoitettua määräystä, 41 §:ssä tarkoitettua kieltoa sekä 42 §:ssä tarkoitettua uudelleen käsittelyä, hävittämistä tai palauttamista koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhallä, että tekemättä jätetty teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

46 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) tuottaa, valmistaa, saattaa markkinoille, tuo maahan tai vie maasta rehua, joka ei täytä 6, 7 tai 9—15 a §:ssä taikka niiden nojalla säädettyjä vaatimuksia,

2) rikkoo rehun valmistusta, käsittelyä, kuljetusta, varastointia, käyttöä tai laadunvarmistusta koskevaa 17 §:n 1-3 momenttia tai 5 momentin nojalla annettua säännöstä,

3) rikkoo 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

- 4) laiminlyö 18 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, 19 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää tiedostoa taikka 34 §:n 3 momentissa säädetyn velvollisuuden antaa tietoja,
- 5) laiminlyö hakea 20 §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan hyväksymistä,
- 6) antaa 14 tai 15 §:n vastaisesti tai muuten harhaanjohtavia tietoja rehusta tai sen ominaisuuksista,
- 7) laiminlyö noudattaa 15 a §:ssä säädettyjä pakkausvaatimuksia,
- 8) rikkoo 40 §:n nojalla annettua määräystä, 41 §:n nojalla annettua kieltoa, 42 §:n nojalla annettua käsittely-, hävittämis- tai palauttamismääräystä taikka jatkaa toimintaansa, vaikka rekisteröinti tai hyväksyminen on rehuhygieniasetuksen 14 artiklan nojalla keskeytetty tai 15 artiklan nojalla peruutettu taikka
- 9) rikkoo:
- a) yleisen elintarvikeasetuksen 15 artiklan, rehuhygieniasetuksen 4 artiklan taikka liitteen I osan A, liitteen II tai liitteen III taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 4 tai 6 artiklan rehujen turvallisuutta koskevia yleisiä vaatimuksia,
- b) yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan, gmo-jäljitettävyyasetuksen 4 artiklan A kohdan tai 5 artiklan taikka rehuhygieniasetuksen liitteen I osan A kohdan II tai liitteen II vaatimuksia rehujen jäljitettävyydestä ja tietojen kirjaamisesta,
- c) rehuhygieniasetuksen 9 artiklan vaatimusta ilmoituksesta rekisteröintiä varten,
- d) rehuhygieniasetuksen 10 artiklan tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdan, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdan tai liitteen VIII 1 kohdan ja TSE-asetuksen liitteen IV vaatimusta laitoksen hyväksymisestä;
- e) yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklan taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 5 artiklan rehualan toimijaa koskevia vastuusäännöksiä,
- f) rehuhygieniasetuksen 5—7 artiklan tai liitteen I ja II omavalvontaa koskevia velvoitteita,
- g) yleisen elintarvikeasetuksen 12 artiklaa maastaviennistä,
- h) rehun lisäaineasetuksen 3 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 9 artiklan säännöstä markkinoille saattamisesta,
- i) rehun lisäaineasetuksen 16 artiklan tai liitteen III, gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 25 artiklan, gmo-jäljitettävyyasetuksen 4 artiklan b kohdan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 11 tai 13—20 artiklan taikka liitteen II tai V—VIII merkintää tai esillepanoa koskevia säännöksiä,
- j) lisäaineasetuksen 16 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 23 artiklan säännöstä pakkaamisesta,
- k) lisäaineasetuksen liitteen IV ja markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen I säännöksiä yleisistä käyttöedellytyksistä,
- l) lisäaineasetuksen 4 artiklan tai gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 16 artiklan vaatimusta hyväksynnän hakemisesta,
- m) TSE-asetuksen liitteen IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen III eläinten ruokintaa koskevia kieltoja taikka
- n) a—m alakohdassa mainittujen asetusten täytäntöönpanosta annettua Euroopan unionin lainsäädännön rehusäädöstä,
- on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *rehulakirikkomuksesta* sakkoon.

47 §

Rikosilmoituksen tekeminen

Ruokavirasto tekee 23 ja 23 a—23 c §:ssä tarkoitettujen viranomaisten ja 24 §:ssä tarkoitettujen valtuutettujen tarkastajien puolesta rikosilmoituksen rehulakirikkomuksesta. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä rikkomuksesta, jota on kokonaisuudessaan pidettävä ilmeisen vähäisenä.

48 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Rehun valmistajan, valmistuttajan ja tuojan on korvattava vahinko, joka rehun ammattikäytössä aiheutuu ostajalle siitä, että rehu ei täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai tämän lain nojalla säädettyjä vaatimuksia. Korvaus on suoritettava, vaikka vahinkoa ei ole aiheutettu tahallisesti tai huolimattomuudesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korvausvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos se, jolta vaaditaan korvausta, saattaa todennäköiseksi, ettei rehussa ollut vahingon aiheuttanutta virhettä silloin, kun hän saattoi rehun markkinoille.

Valmistajan, valmistuttajan ja tuojan velvollisuudesta korvata rehusta henkilölle taikka yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitettulle ja vahinkoa kärsineen pääasiassa sellaiseen tarkoitukseen käyttämälle omaisuudelle aiheutunut vahinko säädetään tuotevastuulaissa (694/1990).

49 §

Valtion viranomaisen suoritteista perittävät maksut

Valtion viranomaisen tämän lain tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla suorittamasta valvonnasta perittävistä maksuista säädetään valvonta-asetuksessa. Tämän lisäksi sovelletaan valtion maksuperustelakia (150/1992), jollei valvonta-asetuksessa toisin säädetä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonta-asetuksen 79—82 artiklan mukaisista kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määräämisestä.

51 §

Muutoksenhaku

Valtion viranomaisen päätökseen, lukuun ottamatta 20 ja 40—44 a §:ssä tarkoitettuja päätöksiä, saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

51 a §

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Jos ilmoituksen valvontaviranomaiselle sen viralliseen valvontaan kuuluvien säännösten todellisesta tai epäilystä rikkomisesta on tehnyt luonnollinen henkilö, ilmoittajan henkilöllisyys on pidettävä salassa, jos henkilöllisyyden paljastamisesta voidaan olosuhteiden perusteella arvioida aiheutuvan haittaa ilmoittajalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan rehujen virallisen valvonnan järjestämisestä annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (450/2009).

Helsingissä 31.10.2019

Pääministeri

Antti Rinne

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Laki**rehulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan rehulain (86/2008) 50 §,
muutetaan 3—5, 10 a, 10 b, 16—18, 20—28, 28 a, 28 b, 29—30, 32—40, 42, 44, 44 a, 44 b, 45—49 ja 51 §, sellaisina kuin niistä ovat 3—5, 10 a, 10 b, 21, 27, 28, 28 a—28 b, 32, 34, 36, 42, 44 a, 44 b ja 46 § laissa 502/2014, 17, 20, 25 ja 38 § osaksi laissa 502/2014, 18 § osaksi laeissa 502/2014 ja 34/2011, 23 § osaksi laeissa 1508/2009 ja 502/2014, 37 § osaksi laeissa 502/2014 ja 63/2019 sekä 51 § laissa 978/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 23 a—23 c, 24 a, 34 a, 39 a ja 51 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Euroopan unionin rehulainsäädäntö

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten sekä niiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan:

1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002 (*yleinen elintarvikeasetus*);

2) rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004 (*valvonta-asetus*);

Ehdotus

3 §

Euroopan unionin rehulainsäädäntö

Jollei muussa laissa säädetä toisin, tätä lakia sovelletaan myös seuraavien rehuja ja rehuvalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten sekä niiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan:

1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002 (*jäljempänä yleinen elintarvikeasetus*);

2) *virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004,*

Voimassa oleva laki

3) rehuhygieniää koskevista vaatimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005 (*rehuhygienia-asetus*);

4) eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003 (*lisäaineasetus*);

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*);

6) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005;

7) muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003 (*gm-elintarvike- ja rehuasetus*);

8) muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003 (*gmo-jäljitettävyyssasetus*);

9) muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1946/2003;

10) tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001 (*TSE-asetus*);

Ehdotus

neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus), jäljempänä valvonta-asetus;

3) rehuhygieniää koskevista vaatimuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005, jäljempänä *rehuhygienia-asetus*;

4) eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003, jäljempänä *lisäaineasetus*;

5) muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, jäljempänä *sivutuoteasetus*;

6) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005;

7) muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, jäljempänä *gm-elintarvike- ja rehuasetus*;

8) muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003, jäljempänä *gmo-jäljitettävyyssasetus*;

9) muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1946/2003;

10) tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001, jäljempänä *TSE-asetus*;

Voimassa oleva laki

11) salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003;

12) rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009 (*markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*);

13) elintarvikehygieniasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004;

14) luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007.

Ehdotus

11) salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003;

12) rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009, jäljempänä *markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva asetus*;

13) elintarvikehygieniasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004;

14) luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007.

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista tuotavien eläinperäisten rehujen tuonnista ja tuonnin valvonnasta säädetään eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa (1192/1996). Rehujen säteilyturvallisuuden arvioinnin perusteisiin sovelletaan säteilylakia (592/1991). Muuntogeenisten organismien suljetusta ja avoimesta käytöstä sekä muuntogeenisten organismien käsittelyyn tarkoitetun laitoksen tai toimitilan käyttöön otosta ja toiminnasta säädetään geenitekniikkalaissa (377/1995). Lääkkeiden valmistuksesta, tuonnista, jakelusta ja myynnistä sekä muusta kulutukseen luovutuksesta säädetään lääkelaisissa (395/1987). Lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden käytöstä ja valvonnasta sekä eläinten lääkitsemisessä käytettävien välineiden käytöstä ja valvonnasta säädetään eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (617/1997). Tieteellisiin

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

*Euroopan unionin ulkopuolisista valtioista tuotavien rehujen tuonnista ja tuonnin valvonnasta säädetään tämän lain lisäksi eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa (/), jäljempänä **tuonti-valvontalaki**. Rehujen säteilyturvallisuuden arvioinnin perusteista säädetään säteilylaisissa (859/2018). Muuntogeenisten organismien käytöstä suljetussa tilassa ja tarkoituksellisesti levittämisestä ympäristöön sekä muuntogeenisten organismien käsittelyyn tarkoitettun laitoksen tai toimitilan käyttöön otosta ja toiminnasta säädetään geenitekniikkalaissa (377/1995). Lääkkeiden valmistuksesta, tuonnista, jakelusta ja myynnistä sekä muusta kulutukseen luovutuksesta säädetään lääkelaisissa (395/1987). Lääkkeiden ja muiden eläinten käsittelyssä käytettävien aineiden käytöstä ja valvonnasta sekä eläinten lääkitsemisessä*

tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa laissa (497/2013) säädetään vaatimuksista alan toiminnanharjoittajille ja laitoksille sekä lupien myöntämisestä ja valvonnasta.

käytettävien välineiden käytöstä ja valvonnasta säädetään eläinten lääkitsemisestä annetussa laissa (387/2014). Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa laissa (497/2013) säädetään vaatimuksista alan toiminnanharjoittajille ja laitoksille sekä lupien myöntämisestä ja valvonnasta.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua rehua;
- 2) *rehuaineella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettua rehuainetta;
- 3) *rehuseoksella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettua rehuseosta;
- 4) *rehuerällä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan r alakohdassa tarkoitettua erää;
- 5) *rehun lisäaineella* lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua rehun lisäainetta;
- 6) *muuntogeenisellä rehulla* gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua rehua;
- 7) *lääkerehulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;
- 8) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan o alakohdassa tarkoitettua erityisravinnoksi tarkoitettua rehua;
- 9) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;
- 10) *etiketillä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan t alakohdassa tarkoitettua etikettiä;

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rehulla* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua rehua;
- 2) *rehuaineella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettua rehuainetta;
- 3) *rehuseoksella* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettua rehuseosta;
- 4) *rehuerällä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan r alakohdassa tarkoitettua erää;
- 5) *rehun lisäaineella* lisäaineasetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua rehun lisäainetta;
- 6) *muuntogeenisellä rehulla* gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 2 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua rehua;
- 7) *lääkerehulla* eläinlääkkeen tai eläinlääkkeiden ja rehun sekoitusta, joka on valmistettu markkinoille saattamista varten valmiiksi ja tarkoitettu sellaisenaan eläimille syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi;
- 8) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan o alakohdassa tarkoitettua erityisravinnoksi tarkoitettua rehua;
- 9) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaista rehussa olevaa ainetta, tuotetta ja eliötä, joka voi aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläimistä saatavien tuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;
- 10) *etiketillä* markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan t alakohdassa tarkoitettua etikettiä;

11) *rehualan toimijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

- a) yksityiseen kotikäyttöön tarkoitettujen elintarviketuotantoeläinten ruokintaa;
- b) rehun valmistusta omistamilleen tai hallitsemilleen muille kuin elintarviketuotantoeläimille;
- c) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;
- d) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;

12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa tarkoitettua rehun alkutuotantoa;

13) *rehualan alkutuotannon* toimijalla rehuhygieniasetuksen 5 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen;

14) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;

15) *laitoksella* mitä tahansa rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaihetta toteuttavan rehualan yrityksen yksikköä;

16) *omavalvonnalla* rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttävät niille asetetut vaatimukset;

17) *näytteellä* tutkittavasta rehuerästä tai sen osasta otettujen yhden tai useamman osanäytteen muodostamaa kokonaisuutta;

18) *lähtömaalla* sitä maata, mistä rehuerä tuodaan Suomeen;

19) *laskentaperusteilla* Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen laskentakaavoja vakioineen, rehutaulukossa annettuja sulavuuskertoimia ja märehitijöiden rehujen osalta myös hajoavan valkuaisen osuutta;

20) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua rehujen saattamista markkinoille;

21) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljitää rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;

11) *rehualan toimijalla* luonnollista henkilöä, oikeushenkilöä, joka toteuttaa mitä tahansa rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihetta, sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen; rehualan toimijana ei kuitenkaan pidetä toimijaa, joka harjoittaa yksinomaan:

- a) yksityiseen kotikäyttöön tarkoitettujen elintarviketuotantoeläinten ruokintaa;
- b) rehun valmistusta omistamilleen tai hallitsemilleen muille kuin elintarviketuotantoeläimille;
- c) lemmikkieläinten ruoan vähittäiskauppaa;
- d) hoito- tai vapaa-ajankalastusta;

12) *rehun alkutuotannolla* rehuhygieniasetuksen 3 artiklan f kohdassa tarkoitettua rehun alkutuotantoa;

13) *rehualan alkutuotannon* toimijalla rehuhygieniasetuksen 5 artiklan 1 kohdan a–c alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavaa sekä toimijaa, joka käyttää rehuja omistamiensa tai hallitsemiensa elintarviketuotantoeläinten ruokkimiseen;

14) *tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta rehun alkutuotannosta rehun toimittamiseen lopulliselle käyttäjälle;

15) *laitoksella* mitä tahansa rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaihetta toteuttavan rehualan yrityksen yksikköä;

16) *omavalvonnalla* rehualan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että rehu ja sen käsittely täyttävät niille asetetut vaatimukset;

17) *näytteellä* tutkittavasta rehuerästä tai sen osasta otettujen yhden tai useamman osanäytteen muodostamaa kokonaisuutta;

18) *lähtömaalla* sitä maata, mistä rehuerä tuodaan Suomeen;

19) *laskentaperusteilla* *Luonnonvarakeskuksen* laskentakaavoja vakioineen, rehutaulukossa annettuja sulavuuskertoimia ja märehitijöiden rehujen osalta myös hajoavan valkuaisen osuutta;

20) *markkinoille saattamisella* yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua rehujen saattamista markkinoille;

21) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljitää rehu kaikissa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa sekä seurata sitä näissä vaiheissa;

22) *maahantuonnilla* tuontia muusta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta;

23) *maastaviennillä* vientiä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

24) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon;

25) *salmonellabakteerilla* kaikkia *Salmonella*-sukuun kuuluvia bakteereita;

26) *tuotantoeläimellä* sivutuoteasetuksen 1 jakson 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua eläintä.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

22) *maahantuonnilla* tuontia muusta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiosta;

23) *maastaviennillä* vientiä muuhun kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

24) *sisämarkkinakaupalla* tuontia muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen sekä vientiä Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon;

25) *salmonellabakteerilla* kaikkia *Salmonella*-sukuun kuuluvia bakteereita;

26) *tuotantoeläimellä* sivutuoteasetuksen 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua eläintä.

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

10 a §

Lupa käyttää hyväksymätöntä rehun lisäainetta

Rehualan toimijan, joka aikoo käyttää tieteellisessä kokeessa tuotantoeläinten ruokinnassa lisäaineena ainetta, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen, tulee hakea lupa käytölle Elintarviketurvallisuusvirastolta. Elintarviketurvallisuusvirasto voi myöntää luvan käyttää ainetta tieteellisessä kokeessa, jos aineen hyväksymisen edellytyksenä on sen tehokkuuden osoittaminen tuotantokokeessa. Lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai tuotantoeläinten terveyteen tai ympäristöön.

Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuuhenkilö. Hakijan on liitettävä lupahakemukseen koesuunnitelma, josta käyvät ilmi tiedot käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta, käyttömäärästä, kokeessa käytettävistä tuotantoeläimistä, koe-asetelmasta ja kokeen kestosta.

Tarkempia säännöksiä lupahakemusmenetelmästä ja lupahakemuksen sisällöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

10 a §

Lupa käyttää hyväksymätöntä rehun lisäainetta

Rehualan toimijan, joka aikoo käyttää tieteellisessä kokeessa tuotantoeläinten ruokinnassa lisäaineena ainetta, jota ei ole hyväksytty kyseiseen tarkoitukseen, tulee hakea lupa käytölle *Ruokavirastolta*. *Ruokavirasto* voi myöntää luvan käyttää ainetta tieteellisessä kokeessa, jos aineen hyväksymisen edellytyksenä on sen tehokkuuden osoittaminen tuotantokokeessa. Lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai tuotantoeläinten terveyteen tai ympäristöön.

Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuuhenkilö. Hakijan on liitettävä lupahakemukseen koesuunnitelma, josta käyvät ilmi tiedot käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta, käyttömäärästä, kokeessa käytettävistä tuotantoeläimistä, koe-asetelmasta ja kokeen kestosta.

Tarkempia säännöksiä lupahakemusmenetelmästä ja lupahakemuksen sisällöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

10 b §

Tieteellisen kokeen keskeyttäminen

Edellä 10 a §:ssä tarkoitettu koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että aineella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai tuotantoeläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoita lupaa myönnettäessä. Kokeen vastuuhenkilön on ilmoitettava asiasta viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle.

16 §

Tilapäiset rajoitukset

Jos on perusteltua syytä olettaa, että rehu voi aiheuttaa vakavaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tilapäisesti kieltää rehun valmistus, markkinoille saattaminen, käyttö, tuonti tai vienti taikka rajoittaa niitä sekä määrätä kielletyt rehut poistettaviksi markkinoilta tai alkutuotantopaikkojen ja muiden rehun hallussapitäjien varastoista. Asetuksessa voidaan lisäksi säätää, että Elintarviketurvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa mainitussa asetuksessa säädettyistä kielloista ja rajoituksista, jos voidaan varmistua siitä, että luvan kohteena oleva rehu ei aiheuta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle. Tällöin asetuksessa on lisäksi annettava tarkemmat säännökset luvan myöntämisen edellytyksistä.

17 §

Toiminnan järjestäminen

Rehualan toimija on velvollinen järjestämään toimintansa siten, että toiminnalle ja rehuille Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät. Rehualan toimijoiden vastuusta rehujen turvallisuudesta säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa.

10 b §

Tieteellisen kokeen keskeyttäminen

Edellä 10 a §:ssä tarkoitettu koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että aineella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai tuotantoeläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoita lupaa myönnettäessä. Kokeen vastuuhenkilön on ilmoitettava asiasta viipymättä Ruokavirastolle.

16 §

Tilapäiset rajoitukset

Jos on perusteltua syytä olettaa, että rehu voi aiheuttaa vakavaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tilapäisesti kieltää rehun valmistus, markkinoille saattaminen, käyttö, tuonti tai vienti taikka rajoittaa niitä sekä määrätä kielletyt rehut poistettaviksi markkinoilta tai alkutuotantopaikkojen ja muiden rehun hallussapitäjien varastoista. Asetuksessa voidaan lisäksi säätää, että Ruokavirasto voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa mainitussa asetuksessa säädettyistä kielloista ja rajoituksista, jos voidaan varmistua siitä, että luvan kohteena oleva rehu ei aiheuta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle. Tällöin asetuksessa on lisäksi annettava tarkemmat säännökset luvan myöntämisen edellytyksistä.

17 §

Toiminnan järjestäminen

Rehualan toimija on velvollinen järjestämään toimintansa siten, että toiminnalle ja rehuille Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset täyttyvät. Rehualan toimijoiden vastuusta rehujen turvallisuudesta säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa.

Rehualan toimijan velvollisuudesta järjestää toimintansa laadunvarmistus säädetään rehuhygieniasetuksen 5–7 artiklassa.

Rehualan toimijalla on oltava rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa asianmukaiset tilat, laitteet ja kalusto. Rehujen käsittelyssä, käytössä, kuljetuksessa ja varastoinnissa on noudatettava riittävää huolellisuutta ja varovaisuutta terveys-, turvallisuus- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Tarkempia säännöksiä rehujen käsittely-, käyttö-, kuljetus- ja varastointivaatimuksista sekä toimijoiden omavalvonnasta ja omavalvonnassa tehtävistä tutkimuksista ja toimenpiteistä havaittaessa määräysten vastaista rehua annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

18 §

Rehualan toimijan ilmoitusvelvollisuus

Rehualan toimijan on tehtävä Elintarviketurvallisuusvirastolle kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen olennaisista muutoksista sekä toiminnan lopettamisesta rekisteröintiä varten siten kuin rehuhygieniasetuksen 9 artiklassa säädetään. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske rehualan toimijoita, jotka yksinomaan toimittavat pieniä määriä tuottamia alkutuotannon tuotteita suoraan paikalliselle maatilalle siellä edelleen käytettäväksi.

Ilmoitukseen on liitettävä seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot laitospöytäkirjasta;
- 2) toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) tieto toiminnan luonteesta tai sen olennaisesta muuttamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun rehualan toimijan on ilmoitettava kerran vuodessa Elintarviketurvallisuusvirastolle sen pyytämällä tavalla tiedot rehujen valmistusmäärästä, val-

Rehualan toimijan velvollisuudesta järjestää toimintansa laadunvarmistus säädetään rehuhygieniasetuksen 5–7 artiklassa.

Rehualan toimijalla on oltava rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheissa asianmukaiset tilat, laitteet ja kalusto. Rehujen käsittelyssä, käytössä, kuljetuksessa ja varastoinnissa on noudatettava riittävää huolellisuutta ja varovaisuutta terveys-, turvallisuus- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Vietäessä rehuja Euroopan unionin ulkopuoliseen valtioon, rehualan toimija vastaa vastaanottajavaltion viranomaisen asettamien tuontivaatimusten ja mahdollisten kauttakuljetukseen liittyvien vaatimusten selvittämisestä ja täyttämisestä.

Tarkempia säännöksiä rehujen käsittely-, käyttö-, kuljetus- ja varastointivaatimuksista sekä toimijoiden omavalvonnasta ja omavalvonnassa tehtävistä tutkimuksista ja toimenpiteistä havaittaessa määräysten vastaista rehua annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

18 §

Rehualan toimijan ilmoitusvelvollisuus

Rehualan toimijan on tehtävä *Ruokavirastolle* kirjallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen olennaisista muutoksista sekä toiminnan lopettamisesta rekisteröintiä varten siten kuin rehuhygieniasetuksen 9 artiklassa säädetään. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske rehualan toimijoita, jotka yksinomaan toimittavat pieniä määriä tuottamia alkutuotannon tuotteita suoraan paikalliselle maatilalle siellä edelleen käytettäväksi.

Ilmoitukseen on liitettävä seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot laitospöytäkirjasta;
- 2) toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) tieto toiminnan luonteesta tai sen olennaisesta muuttamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun rehualan toimijan on ilmoitettava kerran vuodessa *Ruokavirastolle* sen pyytämällä tavalla tiedot rehujen valmistusmäärästä, valmistukseen käy-

mistukseen käytetyistä rehuista ja näiden alkuperästä, markkinoille saatetuista, tuoduista ja viedyistä rehuista sekä niiden määristä.

Tarkempia säännöksiä ilmoitettavista tiedoista ja ilmoitusmenettelystä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Rehualan toimijan hyväksyminen

Rehualan toimijan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen Elintarviketurvallisuusviraston hyväksyminen, jos tarkoituksena on harjoittaa rehuhygieniasetuksen 10 artiklassa tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdassa tarkoitettua toimintaa, TSE-asetuksen liitteessä IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua hyväksyntää edellyttävää toimintaa, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen VIII 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa taikka lääkerehujen valmistusta tai niiden markkinoille saattamista. Rehuhygieniasetuksen ja TSE-asetuksen mukaisista hyväksymisen edellytyksistä säädetään rehuhygieniasetuksen 13 artiklassa ja TSE-asetuksen liitteessä IV.

Hyväksymistä koskevaan hakemukseen on liitettävä seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot laitospohjaisesti;
- 2) toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) tieto toiminnan luonteesta tai sen olennaisesta muuttamisesta;
- 4) ajankohta, jolloin toiminta tai muutettu toiminta on tarkoitus aloittaa.

Myös hyväksytyn laitoksen harjoittaman toiminnan olennaisen muutoksen on oltava hyväksytty ennen muutetun toiminnan aloittamista. Toimijan on varattava valvontaviranomaiselle tilaisuus tarkastuksen suorittamiseen tuotantoyksiköissään ja muissa toimitiloissaan ennen toiminnan aloittamista.

Rehualan toimija on hyväksyttävä, jos rehuhygieniasetuksessa ja TSE-asetuksessa säädetyt vaatimukset täyttyvät. Hyväksyminen voidaan antaa ehdollisena rehuhygieniasetu-

tetyistä rehuista ja näiden alkuperästä, markkinoille saatetuista, tuoduista ja viedyistä rehuista sekä niiden määristä.

Tarkempia säännöksiä ilmoitettavista tiedoista ja ilmoitusmenettelystä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Rehualan toimijan hyväksyminen

Rehualan toimijan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen *Ruokaviraston* hyväksyminen, jos tarkoituksena on harjoittaa rehuhygieniasetuksen 10 artiklassa tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdassa tarkoitettua toimintaa, TSE-asetuksen liitteessä IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua hyväksyntää edellyttävää toimintaa, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen VIII 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa taikka lääkerehujen valmistusta tai niiden markkinoille saattamista. Rehuhygieniasetuksen ja TSE-asetuksen mukaisista hyväksymisen edellytyksistä säädetään rehuhygieniasetuksen 13 artiklassa ja TSE-asetuksen liitteessä IV.

Hyväksymistä koskevaan hakemukseen on liitettävä seuraavat tiedot:

- 1) toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot laitospohjaisesti;
- 2) toimijan yritys- ja yhteisötunnus tai, jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) tieto toiminnan luonteesta tai sen olennaisesta muuttamisesta;
- 4) ajankohta, jolloin toiminta tai muutettu toiminta on tarkoitus aloittaa.

Myös hyväksytyn laitoksen harjoittaman toiminnan olennaisen muutoksen on oltava hyväksytty ennen muutetun toiminnan aloittamista. Toimijan on varattava valvontaviranomaiselle tilaisuus tarkastuksen suorittamiseen tuotantoyksiköissään ja muissa toimitiloissaan ennen toiminnan aloittamista.

Rehualan toimija on hyväksyttävä, jos rehuhygieniasetuksessa ja TSE-asetuksessa säädetyt vaatimukset täyttyvät. Hyväksyminen voidaan antaa ehdollisena rehuhygieniasetu-

tuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Hyväksytylle toimijalle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä toimijan hyväksymistä koskevassa hakemuksessa annettavien tietojen sisällöstä ja hakemusmenettelystä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

21 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, ettei sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia taikka omavalvonnassa havaitaan haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden suurimpien sallittujen enimmäispitoisuuksien ylittyneen, siitä on välittömästi ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle. Markkinoille saatetun rehun aiheuttamien riskien välttämiseksi rehun markkinoille saattaneen toimijan on välittömästi ilmoitettava rehun salmonellahavainnosta toimijalle, jolle rehua on toimitettu. Rehua käyttävän toimijan on ilmoitettava välittömästi rehun valmistajalle, jos eläintunnistusrjestelmästä annetussa laissa (238/2010) tarkoitetulle pitopaikalle on annettu eläintautilain (441/2013) 23 §:ssä tarkoitettu viralliseen salmonellatartuntaepäilyyn tai todettuun salmonellatartuntaan perustuva päätös.

Rehualan toimijan on viivytyksettä ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle säännösten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista, jos tutkimuksen on tehnyt 28 b §:ssä tarkoitettu laboratorio, sekä annettava laboratoriolle ohjeet 28 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten ja yhteenvetojen lähettämiseen.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten tekemisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

tuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Hyväksytylle toimijalle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä toimijan hyväksymistä koskevassa hakemuksessa annettavien tietojen sisällöstä ja hakemusmenettelystä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

21 §

Rehualan toimijan tiedonantovelvollisuus

Jos rehualan toimijalla on syytä epäillä, ettei sen markkinoille saattama tai käyttämä rehu täytä rehujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia taikka omavalvonnassa havaitaan haitallisten aineiden, tuotteiden tai eliöiden suurimpien sallittujen enimmäispitoisuuksien ylittyneen, siitä on välittömästi ilmoitettava *Ruokavirastolle*. Markkinoille saatetun rehun aiheuttamien riskien välttämiseksi rehun markkinoille saattaneen toimijan on välittömästi ilmoitettava rehun salmonellahavainnosta toimijalle, jolle rehua on toimitettu. Rehua käyttävän toimijan on ilmoitettava välittömästi rehun valmistajalle, jos *tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EÜ) 2016/429 ("eläinterveyssäädännöstö") 4 artiklan 27 kohdassa tarkoitettuun pitopaikkaan on salmonellaepäilyn tai todetun salmonellatartunnan vuoksi kohdistettu taudin leviämisen estämistä koskeva päätös*.

Rehualan toimijan on viivytyksettä ilmoitettava *Ruokavirastolle* säännösten vastaiseen rehuun viittaavista tutkimustuloksista, jos tutkimuksen on tehnyt 28 b §:ssä tarkoitettu laboratorio, sekä annettava laboratoriolle ohjeet 28 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten ja yhteenvetojen lähettämiseen.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten tekemisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklassa.

4 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

22 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Euroopan yhteisön rehulainsäädännön ja tämän lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

23 §

Valvontaviranomaiset

Elintarviketurvallisuusvirasto suunnittelee, ohjaa, kehittää ja suorittaa valtakunnallista rehuvalvontaa siten kuin tässä laissa säädetään sekä huolehtii tiedottamisesta. Elintarviketurvallisuusvirasto käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia.

Aluehallintovirastot valvovat Elintarviketurvallisuusviraston ohella lääkerehuja.

Tulli valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella rehujen maahantuontia ja maastavienttiä sekä kauttakuljetusta.

Rajaeläinlääkärit huolehtivat tämän lain mukaisesta valvonnasta eläinlääkinnällisissä rajatarkastuksissa.

Määräysten vastaisen rehun markkinoilta poistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklassa.

4 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

22 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on tämän lain ja Euroopan unionin rehuja koskevan lainsäädännön täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seuranta.

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää kansalliset vertailulaboratoriot valvonta-asetuksen 100 artiklan mukaisesti.

23 §

Ruokavirasto

Ruokavirasto

1) suunnittelee, ohjaa ja kehittää valtakunnallista rehuvalvontaa;

2) vastaa tämän lain sekä Euroopan unionin rehulainsäädännön täytäntöönpanon ja noudattamisen valtakunnallisesta valvonnasta;

3) huolehtii valtakunnallisesta tiedottamisesta ja valvontatulosten julkaisusta vuosittain;

4) laatii valvontasuunnitelmat ja raportin valvonnan toteutumisesta;

5) nimeää ja hyväksyy laboratoriot;

6) antaa vientitodistuksia;

7) myöntää luvan tieteellisessä kokeessa rehun lisäaineena käytettävälle ei-hyväksytylle aineelle;

8) toimii yleisen elintarvikeasetuksen 50 artiklan mukaisena nopean hälytysjärjestelmän kansallisena yhteyspisteenä;

9) arvioi rehuhygieniasetuksen 21 artiklassa tarkoitetut kansalliset hyvän käytännön ohjeet;

10) pitää yllä rehuhygieniasetuksen 24 artiklassa tarkoitettua kolmansien maiden tuotantolaitosten luetteloa;

11) vastaa valvonta-asetuksen 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua virallista valvontaa suorittavien henkilöiden koulutuksesta;

12) vastaa valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua koordinaatiosta ja yhteydenpidosta komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa;

13) nimeää luonnolliset henkilöt, joille tiettyjä viralliseen valvontaan kuuluvia tehtäviä on siirretty valvonta-asetuksen 28 artiklan perusteella;

14) toimii valvonta-asetuksen 103 artiklassa tarkoitettuna yhteyselimenä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisien välillä;

15) vastaa valvonta-asetuksen 115 artiklassa tarkoitettua erityistilanteisiin varautumista koskevan valtakunnallisen valmiussuunnitelman laatimisesta ja toimittaa sen ja siihen tehdyt muutokset maa- ja metsätalousministeriölle.

Lisäksi Ruokavirasto vastaa Euroopan unionin rehulainsäädännössä toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä, ellei tehtävää ole tässä laissa siirretty muulle viranomaiselle.

23 a §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Ruokavirasto käyttää valvonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia.

23 b §

Aluehallintoviranomainen

Aluehallintovirastot valvovat Ruokaviraston ohella lääkerehuja.

23 c §

Tulli

Tulli valvoo Ruokaviraston ohella rehujen maastavientiä sekä salmonellabakteerin esiintymistä rehujen maahantuonnin yhteydessä.

24 §

Valtuutetut tarkastajat

Sen lisäksi, mitä 23 §:ssä säädetään, Elintarviketurvallisuusvirasto voi käyttää valvonnassa apunaan tehtävään kirjallisesti valtuutamiaan tarkastajia, jotka toimivat tehtäväänsään Elintarviketurvallisuusviraston valvonnassa. Tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Tarkastajan tehtäviä hoidettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään. Tarkastajalla tulee olla tehtävänsä hoitamiseksi riittävä rehuja koskeva tai muu lain noudattamisen valvonnan kannalta tarvittava ammattitaito.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan hänen suorittaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä, mitä hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003) säädetään. Valtuutetulle tarkastajalle annettujen ja tarkastajan laatimien asiakirjojen julkisuudesta, tarkastajan vaitiolovelvollisuudesta ja asiakirjan julkisuuden toteuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Valtuutetun tarkastajan tulee rehualan toimijan niin vaatiessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksestaan.

24 §

Valtuutetut tarkastajat

Ruokavirasto voi kirjallisesti nimetä ulkopuolisen luonnollisen henkilön suorittamaan erikseen määriteltyjä viralliseen valvontaan liittyviä tehtäviä valvonta-asetuksen 28 artiklan mukaisesti (valtuutettu tarkastaja). Tarkastusten perusteella mahdollisesti tehtävät hallinnolliset päätökset tekee Ruokavirasto.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa noudatettavista hyvän hallinnon periaatteista säädetään hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003). Valtuutetulle tarkastajalle annettujen ja tarkastajan laatimien asiakirjojen julkisuudesta, tarkastajan vaitiolovelvollisuudesta ja asiakirjan julkisuuden toteuttamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Valtuutetun tarkastajan tulee rehualan toimijan niin vaatiessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksestaan.

24 a §

Rehujen vienti

Ruokavirasto antaa rehualan toimijan pyynnöstä rehuja koskevia vientitodistuksia, jos todistettavaksi vaadittujen asioiden paikkansa-pitävyydestä voidaan varmistua ja vastaanottajavaltion asettamat vaatimukset todistuksen antamiselle täyttyvät sekä osallistuu tarvittaessa 17 §:n 4 momentissa tarkoitettujen viranomaisvaatimusten selvittämiseen, jollei vaatimuksista voida muulla tavalla varmistua. Lisäksi Ruokavirasto osallistuu tarvittaessa rehujen markkinoillepääsyn ja markkinoilla pysymisen edellytyksenä olevien asiakirjojen laatimiseen ja muuhun selvitystyöhön.

Ruokavirasto voi keskeyttää osallistumisen mainittujen tehtävien hoitamiseen, jos edellytyksiä selvitystyön jatkamiselle ei enää ole.

25 §

Näytteiden tutkiminen

Valvontaviranomaisen tämän lain mukaista valvontaa varten ottamat tai otattamat näytteet (*viranomaisnäyte*) on tutkittava viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa taikka kansallisessa vertailulaboratoriossa.

Salmonellan varalta otetut lainsäädännön edellyttämät omavalvontanäytteet on tutkittava hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa, viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa taikka kansallisessa vertailulaboratoriossa.

Omavalvontanäytteiden tutkimisesta dioksiinin varalta säädetään rehuhygieniasetuksessa.

26 §

Kansalliset vertailulaboratoriot

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää kansalliset vertailulaboratoriot ja määrää niiden tehtävät. Kansallisia vertailulaboratorioita koskevista vaatimuksista ja laboratorioiden tehtävistä säädetään valvonta-asetuksen 33 artiklassa.

27 §

Hyväksytyt laboratoriot

Elintarvikeeturvallisuusvirasto hyväksyy viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion ja omavalvontalaboratorion hakemuksesta. Laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

25 §

Viralliset laboratoriot ja viranomaisnäytteiden tutkiminen

Valvontaviranomaisen tämän lain mukaista valvontaa varten ottamat tai otattamat näytteet on tutkittava Ruokavirastossa taikka Ruokaviraston nimeämässä Suomessa tai toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevassa virallisessa laboratoriossa. Näytteitä tutkivan laboratorion tulee täyttää valvonta-asetuksessa säädetyt vaatimukset. Laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

26 §

Omavalvontalaboratoriot ja omavalvontanäytteiden tutkiminen

Salmonellan varalta otetut lainsäädännön edellyttämät omavalvontanäytteet on tutkittava Ruokaviraston hyväksymässä omavalvontalaboratoriossa, Ruokavirastossa taikka Ruokaviraston nimeämässä virallisessa laboratoriossa. Laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö.

Omavalvontanäytteiden tutkimisesta dioksiinin varalta säädetään rehuhygieniasetuksen liitteessä II.

27 §

Omavalvontalaboratorion hyväksyminen

Omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksenä on, että pätevyyden täytyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) mukaisesti akkreditointiin tai akkreditointiin rinnastettavan pätevyy-

Oma- ja valvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksenä on, että pätevyyden täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) säännösten mukaisesti akkreditoinnin tai akkreditointiin rinnastettavan pätevyyden arvioinnin perusteella. Arvioidun laboratorion pätevyys on arvioitava uudelleen vähintään kolmen vuoden välein.

Viranomaisnäytteitä tutkivan laboratorion tulee täyttää valvonta-asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Jos laboratorio ei täytä tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia, mutta puutteet ovat sellaisia, ettei tutkimusten luotettavuus vaarannu, Elintarviketurvallisuusvirasto voi hyväksyä laboratorion määrääjäksi. Laboratorion on korjattava puutteet ja haettava lopullista hyväksymistä annetun määräajan kuluessa.

Hyväksytylle laboratoriolle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä hyväksyttyjä laboratorioita kuvaavista standardeista, laboratorioden laatujärjestelmille asetettavista vaatimuksista ja muista laboratorioden hyväksymisen vaatimuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Hyväksyttyjen laboratorioden ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyn laboratorion on viivytyksettä ilmoitettava säännösten vastaiseen rehuun viitattavista tutkimustuloksista toimeksiantajalleen.

Hyväksytyn laboratorion on myös ilmoitettava eläimen ja ihmisten välillä mahdollisesti suoraan tai välillisesti siirtyvien tautien tai tartuntojen (zoonoosien) seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä toimitettava tutkimuksissa eristetyt mikrobikannat kansalliseen vertailulaboratorioon.

Hyväksytyn laboratorion on Elintarviketurvallisuusviraston pyynnöstä toimitettava sille

den arvioinnin perusteella. Arvioidun laboratorion pätevyys on arvioitava uudelleen vähintään kolmen vuoden välein.

Jos laboratorio ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia, mutta puutteet ovat sellaisia, ettei tutkimusten luotettavuus vaarannu, Ruokavirasto voi hyväksyä laboratorion määrääjäksi. Laboratorion on korjattava puutteet ja haettava lopullista hyväksymistä annetun määräajan kuluessa.

Hyväksytylle laboratoriolle voidaan ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle aiheutuvien vaarojen ennaltaehkäisemiseksi asettaa toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja muita ehtoja.

Tarkempia säännöksiä hyväksyttyjä laboratorioita kuvaavista standardeista, laboratorioden laatujärjestelmille asetettavista vaatimuksista ja muista laboratorioden hyväksymisen vaatimuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Virallisen laboratorion ja hyväksytyn oma- ja valvontalaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Virallisen laboratorion ja hyväksytyn oma- ja valvontalaboratorion on viivytyksettä ilmoitettava säännösten vastaiseen rehuun viitattavista tutkimustuloksista toimeksiantajalleen ja eläimen ja ihmisten välillä mahdollisesti suoraan tai välillisesti siirtyvien tautien tai tartuntojen (zoonoosien) seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Ruokavirastolle.

Virallisen laboratorion ja hyväksytyn oma- ja valvontalaboratorion on toimitettava tutkimuksissa eristetyt mikrobikannat kansalliseen vertailulaboratorioon sekä Ruokavirastolle viraston pyynnöstä yhteenvedon tekemistään 25

yhteenvedon tekemistään 25 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Edellä 25 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tutkimusten ja niiden tulosten yhteenvedot eivät saa sisältää henkilötietoja eivätkä valvontakohteen tunnistetietoja.

Hyväksytyn laboratorion on ilmoitettava viipymättä Elintarviketurvallisuusvirastolle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten ja yhteenvedojen sisällöstä ja toimittamisesta sekä mikrobikantojen lähettämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

28 a §

Kansallisen vertailulaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Kansallisen vertailulaboratorion on pyydetäessä ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle epidemiologista seurantaan varten tarvittavat tiedot sekä Elintarviketurvallisuusvirastolle lisäksi valvonnan ohjausta varten tarvittavat tiedot 28 §:n 2 momentissa tarkoitetuista mikrobikannoista. Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle toimitettavat tiedot eivät saa sisältää valvontakohteiden tunnistetietoja.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja toimittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 b §

Nimetyt laboratoriot

Elintarviketurvallisuusvirasto voi nimetä toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan laboratorion tutkimaan salmonellan varalta otettuja lainsäädännön edellyttämiä omavalvontanäytteitä.

Elintarviketurvallisuusvirasto nimeää 1 momentissa tarkoitettut laboratoriot rehualan toimijan hakemuksesta. Nimeämisen edellytyksenä on, että laboratorio täyttää salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonoosien aiheuttajien valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja

ja 26 §:ssä tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Edellä 26 §:ssä tarkoitettujen tutkimusten ja niiden tulosten yhteenvedot eivät saa sisältää henkilötietoja eivätkä valvontakohteen tunnistetietoja.

Virallisen laboratorion ja hyväksytyn oma-valvontalaboratorion on ilmoitettava viipymättä Ruokavirastolle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta.

Tarkemmat säännökset ilmoitusten ja yhteenvedojen sisällöstä ja toimittamisesta sekä mikrobikantojen lähettämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

28 a §

Kansallisen vertailulaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Kansallisen vertailulaboratorion on pyydetäessä ilmoitettava Ruokavirastolle ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle epidemiologista seurantaan varten tarvittavat tiedot sekä Ruokavirastolle lisäksi valvonnan ohjausta varten tarvittavat tiedot 28 §:n 2 momentissa tarkoitetuista mikrobikannoista. Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle toimitettavat tiedot eivät saa sisältää valvontakohteiden tunnistetietoja.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja toimittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 b §

Nimetyt laboratoriot

Ruokavirasto voi nimetä toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan laboratorion tutkimaan salmonellan varalta otettuja lainsäädännön edellyttämiä omavalvontanäytteitä.

Ruokavirasto nimeää 1 momentissa tarkoitettut laboratoriot rehualan toimijan hakemuksesta. Nimeämisen edellytyksenä on, että laboratorio täyttää salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonoosien aiheuttajien valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen

neuvoston asetuksen (EY) N:o 2160/2003 12 artiklan 1 kohdan vaatimukset laadunvarmistusjärjestelmästä ja kyseinen laadunvarmistusjärjestelmä on kyseisen jäsenvaltion asianomaisen toimielimen todentama.

Nimeämistä ei tarvitse hakea, mikäli laboratorio täyttää valvonta-asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Tarkempia säännöksiä hakemusmenettelystä ja laboratorioden nimeämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella

6 luku

Valvonta

29 §

Valvonnan järjestäminen

Rehuja ja rehualan toimijoita on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti. Valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että rehu tai rehualan toimijan toiminta ei täytä Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla säädetyjä tai määrättyjä vaatimuksia. Valvontatoimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia ja ne on sopivalla tavalla kohdistettava kaikkiin rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheisiin alkutuotannosta markkinoille saattamiseen ja käyttöön.

Valvontaviranomaisen on tarvittaessa neuvottava rehualan toimijaa Euroopan yhteisön rehulainsäädännön ja tämän lain sekä sen nojalla säädettyjen vaatimusten noudattamisesta. Tarkempia säännöksiä valvonnan järjestämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Valvonnan järjestämisestä säädetään lisäksi rehujen valvontaa, turvallisuutta ja terveydellistä laatua sekä rehuhygieniää koskevassa Euroopan yhteisön lainsäädännössä.

(EY) N:o 2160/2003 12 artiklan 1 kohdan vaatimukset laadunvarmistusjärjestelmästä ja kyseinen laadunvarmistusjärjestelmä on kyseisen jäsenvaltion asianomaisen toimielimen todentama.

Nimeämistä ei tarvitse hakea, jos laboratorio täyttää valvonta-asetuksen 37 artiklan 4 kohdan e alakohdassa säädetyt vaatimukset.

Tarkempia säännöksiä hakemusmenettelystä ja laboratorioden nimeämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

6 luku

Valvonta

29 §

Valvonnan järjestäminen

Rehuja ja rehualan toimijoita on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti. Valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että rehu tai rehualan toimijan toiminta ei täytä Euroopan unionin rehulainsäädännössä taikka tässä laissa säädetyjä vaatimuksia. Valvontatoimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia ja ne on sopivalla tavalla kohdistettava kaikkiin rehujen tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheisiin alkutuotannosta markkinoille saattamiseen ja käyttöön.

Valvontaviranomaisen on tarvittaessa neuvottava rehualan toimijaa Euroopan unionin rehulainsäädännön ja tämän lain vaatimusten noudattamisesta. Tarkempia säännöksiä valvonnan järjestämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Valvonnan järjestämisestä säädetään lisäksi rehujen valvontaa, turvallisuutta ja terveydellistä laatua sekä rehuhygieniää koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä.

30 §

Laboratorioiden valvonta

Elintarviketurvallisuusvirasto valvoo, että 25 §:ssä tarkoitettuja tutkimuksia tekevät laboratoriot noudattavat tätä lakia *ja sen nojalla annettuja säännöksiä*.

32 §

Ennakkoilmoitus ja näytteenotto maahantuotavasta rehusta

Rehualan toimijan on ilmoitettava maahan-
tuotavista, valvonta-asetuksen 15 artiklan 5
kohdassa ja 17 artiklan 1 kohdan 2 kappa-
leessa tarkoitetuista rehueristä ennen erän vas-
taanottamista. Elintarviketurvallisuusviras-
tolle mahdollista näytteenottoa varten.

Ennakkoilmoituksessa tulee esittää seuraa-
vat tiedot:

- 1) maahantuojan nimi ja osoite;
- 2) maahantuojan yritys- tai yhteisötunnus
tai jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) rehun nimi ja luonne;
- 4) rehuerän määrä;
- 5) lähtömaa;
- 6) Suomen alueelle saapumisen ajankohta ja
paikka;
- 7) tuontitapa.

Maahantuotavaa rehua voidaan valvontavi-
ranomaisen määräyksestä säilyttää Tullin val-
vonnassa valvontaviranomaisen hyväksy-
mässä paikassa, kunnes valvontaviranomai-
nen on saanut riittävän selvityksen siitä, että
Euroopan unionin rehulainsäädännössä sekä
tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset
täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella
annetaan tarkemmat säännökset siitä, milloin
ja miten rehualan toimijan on tehtävä ennak-
koilmoitus 1 momentissa tarkoitetuista re-
hueristä Elintarviketurvallisuusvirastolle sekä
siitä, miten näytteenotto ja muu maahantuon-
titarkastus tulee suorittaa.

30 §

Laboratorioiden valvonta

Ruokavirasto valvoo, että 25 ja 26 §:ssä tar-
koitettuja tutkimuksia tekevät laboratoriot
noudattavat tätä lakia.

32 §

Ennakkoilmoitus ja näytteenotto maahantuotavasta **erityisen riskialttiista** rehusta

Rehualan toimijan on ilmoitettava maahan-
tuotavista *erityisen riskialttiista rehueristä en-
nen erän vastaanottamista Ruokavirastolle
mahdollista näytteenottoa varten. Erityisen
riskialttiilla rehuerällä tarkoitetaan rehua, jo-
hon yleisen elintarvikeasetuksen 50 artiklassa
tarkoitettujen elintarvikkeiden ja rehujen no-
pean hälytysjärjestelmän mukaisten ilmoitus-
ten tai tieteellisten riskinarviointien perus-
teella sisältyy muita rehuja suurempi salmo-
nellariski.*

Ennakkoilmoituksessa tulee esittää seura-
vat tiedot:

- 1) maahantuojan nimi ja osoite;
- 2) maahantuojan yritys- tai yhteisötunnus
tai jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;
- 3) rehun nimi ja luonne;
- 4) rehuerän määrä;
- 5) lähtömaa;
- 6) Suomen alueelle saapumisen ajankohta ja
paikka;
- 7) tuontitapa.

Maahantuotavaa rehua voidaan *Ruokaviras-
ton* määräyksestä säilyttää Tullin valvonnassa
Ruokaviraston hyväksymässä paikassa, kun-
nes *Ruokavirasto* on saanut riittävän selvityk-
sen siitä, että Euroopan unionin rehulainsääd-
ännössä sekä tässä laissa säädetyt vaatimuk-
set täyttyvät.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella
annetaan tarkemmat säännökset, milloin ja
miten rehualan toimijan on tehtävä ennakkoil-
moitus 1 momentissa tarkoitetuista rehueristä
Ruokavirastolle sekä siitä, miten näytteenotto
ja muu maahantuontitarkastus tulee suorittaa.

33 §

Valvontasuunnitelma

Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava valvonta-asetuksen 42 artiklassa tarkoitettu monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma, jossa kuvataan rehuvalvontaan liittyvien järjestelmien rakenteet ja organisaatiot sekä valvonnan strategiset tavoitteet, tärkeysjärjestykseen asettaminen ja yleinen järjestäminen.

Monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman lisäksi Elintarviketurvallisuusviraston on laadittava vuosittainen valvontasuunnitelma rehuvalvonnan järjestämiseksi. Vuosittaisessa valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavien tarkastusten sisältö sekä valvontakohteiden tarkastustiheys. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä valvontakohteiden riskinarvioinnin ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

Tarkempia säännöksiä valvontasuunnitelmista ja niiden sisällöstä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

34 §

Tarkastus ja tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus valvontaa varten toteuttaa tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuja ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, rehualan toimijan

33 §

Valvontasuunnitelma ja raportointi

Ruokavirasto laatii rehuvalvonnan ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi valtakunnallisen valvontasuunnitelman osana valvonta-asetuksen 109 artiklassa tarkoitettua monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa. Lisäksi Ruokavirasto laatii vuosittaisen valvontasuunnitelman rehuvalvonnan järjestämiseksi sekä raportit rehuvalvonnan toteutumisesta.

Vuosittaisessa valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavien tarkastusten sisältö sekä valvontakohteiden tarkastustiheys. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä valvontakohteiden riskinarvioinnin ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

Vuosiraportoinnin tulee sisältää rehunäytteiden analyysitulokset sekä koottuina valvonnan kannalta muut olennaiset tulokset, merkitävät muutokset, todettujen rikkomusten lukumäärä ja luonne sekä rikkomusten johdosta määrätyt toimenpiteet. Raportoinnin tulee sisältää myös tiedot rehujen alkuperästä sekä tilastot Suomessa valmistukseen käytetyistä ja valmistetuista rehuista, tuodut ja viedyt rehut eriteltyinä sekä edellä mainittujen määristä.

Ruokaviraston on toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle kuluvaan vuoden valvontasuunnitelma kunkin vuoden maaliskuun loppuun mennessä sekä raportit edeltävän kalenterivuoden valvonnasta kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

34 §

Tarkastus ja tiedonsaantioikeus

Tarkastusta ja näytteenottoa koskevasta virallisesta valvonnasta säädetään valvonta-asetuksen I jaksossa.

Valvontaviranomaisella ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus valvontaa varten toteuttaa tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehuja ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä, rehualan toimijan

kirjanpitoa ja 19 §:ssä tarkoitettua tiedostoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä rehuista. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen saa tehdä vain viranomaisen. Tällaisissa tiloissa tarkastus saadaan toimittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen tässä laissa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn ja tarkastus on välttämätön rikoksen selvittämiseksi.

Valvontaviranomaisella sekä valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat rehualan toimijalta. *Rehualan toimijan on vaadittaessa annettava valvontaviranomaiselle ja valtuutetuille tarkastajille kaikki tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot.*

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään Suomen viranomaisten tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan unionin tarkastajia. Valvontaviranomaisen on näissä tarkastuksissa toimittava yhteistyössä Euroopan unionin tarkastajien kanssa.

Tarkempia säännöksiä tarkastus- ja valvontamenettelyistä sekä näytteiden ottamisesta ja tutkimisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

kirjanpitoa ja 19 §:ssä tarkoitettua tiedostoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä rehuista. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen saa tehdä vain viranomaisen. Tällaisissa tiloissa tarkastus saadaan toimittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen tässä laissa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn ja tarkastus on välttämätön rikoksen selvittämiseksi.

Valvontaviranomaisella sekä valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada tässä laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat rehualan toimijalta.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään Suomen viranomaisten tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan unionin tarkastajia. Valvontaviranomaisen on näissä tarkastuksissa toimittava yhteistyössä Euroopan unionin tarkastajien kanssa.

34 a §

Virka-apu

Poliisi ja Tulli ovat velvollisia antamaan virka-apua valvontaviranomaiselle valvonta-tehtävän suorittamiseksi. Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä ja Tullin virkaavusta tullilain (304/2016) 100 §:ssä.

35 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Valvonnassa saadut tiedot ovat salassa pidettäviä siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja valvonta-asetuksen 7 artiklassa säädetään.

35 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Valvonnassa saadut tiedot ovat salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain ja valvonta-asetuksen 8 artiklan mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, valvonnassa saatuja tietoja saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa:

1) 23 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

2) syyttäjä, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi.

36 §

Valvontarekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä 18 §:ssä tarkoitetuista ilmoitusvelvollisista rehualan toimijoista, 27 §:ssä tarkoitetuista hyväksytyistä laboratorioista ja 28 b §:ssä tarkoitetuista nimetyistä laboratorioista.

37 §

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

Rehualan toimijasta valvontarekisteriin merkitään:

1) rehualan toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;

2) toimipaikkojen osoitteet ja yhteystiedot;

3) rehualan toimijan yritys- ja yhteisötunnus, tai jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;

4) toiminnan kuvaus;

5) hyväksyntänumero, jos kyseessä on rehuhygieniasetuksen mukainen hyväksyntä;

6) tieto toimijalle tämän lain 40–42, 45 tai 46 §:n taikka rehuhygieniasetuksen 14–16 artiklan nojalla annetusta määräyksestä, kiellosta, rangaistuksesta tai muusta seurauksesta;

7) suoritettavat valvontatoimenpiteet sekä vastaavat muut tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Hyväksytyistä ja nimetyistä laboratorioista valvontarekisteriin merkitään:

1) laboratorion nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;

2) arvioinnin tai akreditoinnin piirissä olevat määrittämenetelmät;

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, valvonnassa saatuja tietoja saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa:

1) 23 ja 23a–23c §:ssä tarkoitetuille viranomaisille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

2) syyttäjä, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi.

36 §

Valvontarekisteri

Ruokavirasto pitää valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä 18 §:ssä tarkoitetuista ilmoitusvelvollisista rehualan toimijoista sekä 25, 26 ja 28 b §:ssä tarkoitetuista laboratorioista.

37 §

Valvontarekisteriin merkittävät tiedot

Rehualan toimijasta valvontarekisteriin merkitään:

1) rehualan toimijan nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;

2) toimipaikkojen osoitteet ja yhteystiedot;

3) rehualan toimijan yritys- ja yhteisötunnus, tai jos sitä ei ole, henkilötunnus tai tilatunnus;

4) toiminnan kuvaus;

5) hyväksyntänumero, jos kyseessä on rehuhygieniasetuksen mukainen hyväksyntä;

6) tieto toimijalle tämän lain 40–42, 44, 44 b, 45 tai 46 §:n taikka rehuhygieniasetuksen 14–16 artiklan nojalla annetusta määräyksestä, kiellosta, rangaistuksesta tai muusta seurauksesta;

7) suoritettavat valvontatoimenpiteet sekä vastaavat muut tämän lain mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Virallisista laboratorioista, hyväksytyistä omavalvontalaboratorioista ja nimetyistä laboratorioista valvontarekisteriin merkitään:

1) laboratorion nimi ja osoite sekä muut yhteystiedot;

2) arvioinnin tai akreditoinnin piirissä olevat määrittämenetelmät;

3) 28 b §:ssä tarkoitetun laboratorion määrittäminen menetelmä;

4) laboratoriossa tutkimuksesta vastaavan henkilön nimi;

5) tieto hyväksymisen peruuttamisesta 44 §:n tai nimeämisen peruuttamisesta 44 a §:n nojalla tai muusta seuraamuksesta;

6) tiedot suoritetuista valvontatoimista hyväksytyissä laboratorioissa sekä vastaavat muut tämän lain *taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten* mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella rehualan toimijoita ja laboratorioita koskevan luettelon.

Tiedot rehualan toimijoista poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden ja laboratorioista kolmen vuoden kuluessa siitä, kun toimija tai laboratorio on ilmoittanut valvontaviranomaiselle toimintansa loppumisesta, tai siitä, kun toiminta on loppunut. Rekisterimerkintä rangaistuksesta poistetaan kuitenkin, kun rangaistukseen tuomitsemisen syynä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Jos rekisteriin merkitty tieto perustuu päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen ja päätös sittemmin kumotaan, on tieto poistettava välittömästi kumoamista koskevan päätöksen saatua lainvoiman.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta yleinen tietosuojasetus annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, tietosuojalaissa (1050/2018) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetään.

Tarkemmat säännökset rehualan toimijoiden rekisteriin merkitsemisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

3) 28 b §:ssä tarkoitetun laboratorion määrittäminen menetelmä;

4) laboratoriossa tutkimuksesta vastaavan henkilön nimi;

5) tieto hyväksymisen peruuttamisesta 44 §:n tai nimeämisen peruuttamisesta 44 a §:n nojalla tai muusta seuraamuksesta;

6) tiedot suoritetuista valvontatoimista *virallisissa laboratorioissa ja hyväksytyissä omavalvontalaboratorioissa* sekä vastaavat muut tämän lain mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

Ruokavirasto julkaisee 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella rehualan toimijoita ja laboratorioita koskevan luettelon.

Tiedot rehualan toimijoista poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden ja laboratorioista kolmen vuoden kuluessa siitä, kun toimija tai laboratorio on ilmoittanut valvontaviranomaiselle toimintansa loppumisesta, tai siitä, kun toiminta on loppunut. Rekisterimerkintä rangaistuksesta poistetaan kuitenkin, kun rangaistukseen tuomitsemisen syynä olleen teon rangaistavuus on poistettu. Jos rekisteriin merkitty tieto perustuu päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen ja päätös sittemmin kumotaan, on tieto poistettava välittömästi kumoamista koskevan päätöksen saatua lainvoiman.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (*yleinen tietosuojasetus*), tietosuojalaissa (1050/2018) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Henkilötietojen käsittelyyn ei kuitenkaan sovelleta, *mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa* säädetään.

Tarkempia säännöksiä rehualan toimijoiden rekisteriin merkitsemisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

38 §

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tiedonantovelvollisuus

Jos valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja tietää tai tällä on syytä epäillä, että rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, on valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tästä välittömästi toimivaltaiselle ympäristö-, elintarvike-, eläinlääkintä- tai terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä aina myös Elintarviketurvallisuusvirastolle. Elintarviketurvallisuusviraston on tehtävä ilmoitus Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle, jos rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle.

Valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja on velvollinen ilmoittamaan Elintarviketurvallisuusvirastolle tämän 36 §:n nojalla ylläpitämään rekisteriin tarvittavat tiedot. Lisäksi valvontaviranomainen on velvollinen pyydettäessä ilmoittamaan Elintarviketurvallisuusvirastolle tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja ja valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan seuranta varten.

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontaviranomaisten ja valtuutettujen tarkastajien ilmoitusvelvollisuudesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

39 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee valvonnan tulokset. Edellä 35 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaista.

38 §

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tiedonantovelvollisuus

Jos valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja tietää tai tällä on syytä epäillä, että rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle, on valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tästä välittömästi toimivaltaiselle ympäristö-, elintarvike-, eläinlääkintä- tai terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tulee tehdä aina myös *Ruokavirastolle*.

Ruokaviraston on tehtävä ilmoitus Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle, jos rehu tai sen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle.

Valvontaviranomainen tai valtuutettu tarkastaja on velvollinen ilmoittamaan *Ruokavirastolle* tämän 36 §:n nojalla ylläpitämään rekisteriin tarvittavat tiedot. Lisäksi valvontaviranomainen on velvollinen pyydettäessä ilmoittamaan *Ruokavirastolle* tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja ja valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan seuranta varten.

Valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot *Ruokaviraston* määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontaviranomaisten ja valtuutettujen tarkastajien ilmoitusvelvollisuudesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

39 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Ruokavirasto julkaisee internetsivuillaan vuosittain 33 §:ssä tarkoitettut raportit rehuvalvonnan toteutumisesta. Edellä 35 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaista.

Virallisen valvonnan luottamuksellisuudesta ja avoimuudesta säädetään valvontasetuksen 8 ja 11 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä valvonnan tulosten julkaisemisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Tarkempia säännöksiä valvonnan tulosten julkaisemisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

39 a §

Koneellinen allekirjoitus

Automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tehty tämän lain mukainen päätös sekä asiaan liittyvät asiakirjat voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

40 §

Epäkohdan poistaminen

Valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos rehu tai siitä annetut tiedot, rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihe taikka tuotantotilat, alkutuotantopaikka tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa rehusta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyyden taikka johtaa kuluttajaa harhaan tai eivät muutoin vastaa rehulainsäädännön vaatimuksia. Epäkohta on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

42 §

Rehun uudelleen käsittely, hävittäminen ja palauttaminen

Jos valvontaviranomainen on 41 §:n nojalla määrännyt rehun tuotantoa, valmistusta, käsittelyä, markkinoille saattamista, käyttöä, sisämarkkinakauppaa, maahantuontia tai maastavientiä koskevan kiellon, Elintarviketurvallisuuksivirasto voi määrätä rehun hyväksymälään tavalla rehualan toimijan kustannuksella käsiteltäväksi uudelleen, hävitettäväksi, käy-

40 §

Määräys

Sille, joka ei noudata tämän lain, Euroopan unionin rehulainsäädännön ja niiden nojalla annettuja säännöksiä, valvontaviranomaisen on annettava asian laatu huomioon ottaen valvonta-asetuksen 138 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu määräys velvollisuuksien täyttämiseksi.

Valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos rehu tai siitä annetut tiedot, rehun tuotanto-, valmistus- tai jakeluvaihe taikka tuotantotilat, alkutuotantopaikka tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa rehusta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyyden taikka johtaa kuluttajaa harhaan tai eivät muutoin vastaa rehulainsäädännön vaatimuksia. Epäkohta on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

42 §

Rehun uudelleen käsittely, hävittäminen ja palauttaminen

Jos valvontaviranomainen on 41 §:n nojalla määrännyt rehun tuotantoa, valmistusta, käsittelyä, markkinoille saattamista, käyttöä, sisämarkkinakauppaa, maahantuontia tai maastavientiä koskevan kiellon, *Ruokavirasto* voi määrätä rehun hyväksymälään tavalla rehualan toimijan kustannuksella käsiteltäväksi uudelleen, hävitettäväksi, käytettäväksi muu-

tettäväksi muuhun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähtömaahan. Päätökseen voidaan liittää määräyksiä sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

hun tarkoitukseen tai palautettavaksi lähtömaahan. Päätökseen voidaan liittää määräyksiä sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

44 §

Laboratorion hyväksymisen peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusviraston on peruutettava hyväksytyn laboratorion hyväksyminen, jos laboratorio lopettaa toiminnan, jonka perusteella se on hyväksytty.

Lisäksi Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa laboratorion hyväksymisen, jos laboratorio tai siellä harjoitettava toiminta olennaisesti rikkoo tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia eikä laboratorio Elintarviketurvallisuusviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa. Hyväksyminen voidaan kuitenkin peruuttaa välittömästi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa laboratorion hyväksymisen myös 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

44 a §

Laboratorion nimeämisen peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusviraston on peruutettava laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä 28 b §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan pyynnöstä tai jos Elintarviketurvallisuusviraston tietoon tulee, että laboratorio lopettaa toimintansa.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä, jos Elintarviketurvallisuusviraston tietoon tulee, että laboratorio tai siellä harjoitettava toiminta olennaisesti rikkoo tässä laissa säädettyjä vaatimuksia.

44 §

Omaevalvontalaboratorion hyväksymisen peruuttaminen

Ruokaviraston on peruutettava hyväksytyn omaevalvontalaboratorion hyväksyminen, jos laboratorio lopettaa toiminnan, jonka perusteella se on hyväksytty.

Lisäksi Ruokavirasto voi peruuttaa omaevalvontalaboratorion hyväksymisen, jos laboratorio olennaisesti rikkoo tai siellä harjoitettavassa toiminnassa olennaisesti rikotaan tässä laissa säädettyjä vaatimuksia eikä laboratorio Ruokaviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita kohtuullisessa määräajassa. Hyväksyminen voidaan kuitenkin peruuttaa välittömästi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä.

Ruokavirasto voi peruuttaa omaevalvontalaboratorion hyväksymisen myös 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyn ajaksi, jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

44 a §

Laboratorion nimeämisen peruuttaminen

Ruokaviraston on peruutettava 28 b §:ssä tarkoitetun laboratorion nimeämistä koskeva päätöksensä rehualan toimijan pyynnöstä tai jos Ruokaviraston tietoon tulee, että laboratorio lopettaa toimintansa.

Ruokavirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä, jos Ruokaviraston tietoon tulee, että laboratorio olennaisesti rikkoo tai siellä harjoitettavassa toiminnassa olennaisesti rikotaan tässä laissa säädettyjä vaatimuksia.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä myös 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä taikka jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

Ruokavirasto voi peruuttaa laboratorion nimeämistä koskevan päätöksensä myös 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyn ajaksi, jos se on ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle toiminnasta aiheutuvan kohtuuttoman vahingon vuoksi välttämätöntä taikka jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

44 b §

Luvan peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa 10 a §:ssä tarkoitetun luvan, jos luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla tässä laissa säädettyjä lupaehdot.

44 b §

Luvan peruuttaminen

Ruokavirasto voi peruuttaa 10 a §:ssä tarkoitetun luvan, jos luvanhaltija rikkoo olennaisella tavalla tässä laissa säädettyjä lupaehdot.

45 §

Uhkasakko ja teettäminen

Elintarviketurvallisuusvirasto voi tehostaa 40 §:ssä tarkoitettua määräystä, 41 §:ssä tarkoitettua kieltoa taikka 42 §:ssä tarkoitettua uudelleen käsittelyä, hävittämistä tai palauttamista koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakkoa, teettämisuuhkaa ja teettämistä koskevassa asiassa noudatetaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

45 §

Uhkasakko ja teettäminen

Ruokavirasto voi tehostaa 40 §:ssä tarkoitettua määräystä, 41 §:ssä tarkoitettua kieltoa sekä 42 §:ssä tarkoitettua uudelleen käsittelyä, hävittämistä tai palauttamista koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta, teettämisuuhkasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

46 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) tuottaa, valmistaa, saattaa markkinoille, tuo maahan tai vie maasta rehua, joka ei täytä 6, 7 tai 9–15 a §:ssä taikka niiden nojalla säädettyjä vaatimuksia,

2) rikkoo rehun valmistusta, käsittelyä, kuljetusta, varastointia, käyttöä tai laadunvarmistusta koskevaa 17 §:ää tai sen nojalla annettua säännöstä,

3) rikkoo 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

46 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) tuottaa, valmistaa, saattaa markkinoille, tuo maahan tai vie maasta rehua, joka ei täytä 6, 7 tai 9–15 a §:ssä taikka niiden nojalla säädettyjä vaatimuksia,

2) rikkoo rehun valmistusta, käsittelyä, kuljetusta, varastointia, käyttöä tai laadunvarmistusta koskevaa 17 §:n 1–3 momenttia tai 5 momentin nojalla annettua säännöstä,

3) rikkoo 16 §:n nojalla annettua tilapäistä kieltoa,

4) laiminlyö 18 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, 19 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää tiedostoa taikka 34 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden antaa tietoja,

5) laiminlyö hakea 20 §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan hyväksymistä,

6) antaa 14 tai 15 §:n vastaisesti tai muuten harhaanjohtavia tietoja rehusta tai sen ominaisuuksista,

7) laiminlyö noudattaa 15 a §:ssä säädettyjä pakkausvaatimuksia,

8) rikkoo 40 §:n nojalla annettua määräystä, 41 §:n nojalla annettua kieltoa, 42 §:n nojalla annettua käsittely-, hävittämistä tai palauttamismääräystä taikka jatkaa toimintaansa, vaikka rekisteröinti tai hyväksyminen on rehuhygieniasetuksen 14 artiklan nojalla keskeytetty tai 15 artiklan nojalla peruutettu taikka

9) rikkoo:

a) yleisen elintarvikeasetuksen 15 artiklan, rehuhygieniasetuksen 4 artiklan taikka liitteen I osan A, liitteen II tai liitteen III taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 4 tai 6 artiklan rehujen turvallisuutta koskevia yleisiä vaatimuksia,

b) yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan, gmo-jäljitettävyyasetuksen 4 artiklan A kohdan tai 5 artiklan taikka rehuhygieniasetuksen liitteen I osan A kohdan II tai liitteen II vaatimuksia rehujen jäljitettävyydestä ja tietojen kirjaamisesta,

c) rehuhygieniasetuksen 9 artiklan vaatimusta ilmoituksesta rekisteröintiä varten,

d) rehuhygieniasetuksen 10 artiklan tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdan, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdan tai liitteen VIII 1 kohdan ja TSE-asetuksen liitteen IV vaatimusta laitoksen hyväksymisestä;

e) yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklan taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 5 artiklan rehualan toimijaa koskevia vastuusäännöksiä,

f) rehuhygieniasetuksen 5–7 artiklan tai liitteen I ja II omavalvontaa koskevia velvoitteita,

g) yleisen elintarvikeasetuksen 12 artiklaa maastaviennistä,

h) rehun lisäaineasetuksen 3 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan

4) laiminlyö 18 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, 19 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää tiedostoa taikka 34 §:n 3 momentissa säädetyn velvollisuuden antaa tietoja,

5) laiminlyö hakea 20 §:ssä tarkoitetun rehualan toimijan hyväksymistä,

6) antaa 14 tai 15 §:n vastaisesti tai muuten harhaanjohtavia tietoja rehusta tai sen ominaisuuksista,

7) laiminlyö noudattaa 15 a §:ssä säädettyjä pakkausvaatimuksia,

8) rikkoo 40 §:n nojalla annettua määräystä, 41 §:n nojalla annettua kieltoa, 42 §:n nojalla annettua käsittely-, hävittämistä tai palauttamismääräystä taikka jatkaa toimintaansa, vaikka rekisteröinti tai hyväksyminen on rehuhygieniasetuksen 14 artiklan nojalla keskeytetty tai 15 artiklan nojalla peruutettu taikka

9) rikkoo:

a) yleisen elintarvikeasetuksen 15 artiklan, rehuhygieniasetuksen 4 artiklan taikka liitteen I osan A, liitteen II tai liitteen III taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 4 tai 6 artiklan rehujen turvallisuutta koskevia yleisiä vaatimuksia,

b) yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan, gmo-jäljitettävyyasetuksen 4 artiklan A kohdan tai 5 artiklan taikka rehuhygieniasetuksen liitteen I osan A kohdan II tai liitteen II vaatimuksia rehujen jäljitettävyydestä ja tietojen kirjaamisesta,

c) rehuhygieniasetuksen 9 artiklan vaatimusta ilmoituksesta rekisteröintiä varten,

d) rehuhygieniasetuksen 10 artiklan tai liitteen II kohdan "toimitilat ja laitteisto" 10 alakohdan, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 8 artiklan 2 kohdan tai liitteen VIII 1 kohdan ja TSE-asetuksen liitteen IV vaatimusta laitoksen hyväksymisestä;

e) yleisen elintarvikeasetuksen 20 artiklan taikka markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 5 artiklan rehualan toimijaa koskevia vastuusäännöksiä,

f) rehuhygieniasetuksen 5–7 artiklan tai liitteen I ja II omavalvontaa koskevia velvoitteita,

g) yleisen elintarvikeasetuksen 12 artiklaa maastaviennistä,

h) rehun lisäaineasetuksen 3 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan

asetuksen 9 artiklan säännöstä markkinoille saattamisesta,

i) rehun lisäaineasetuksen 16 artiklan tai liitteen III, gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 25 artiklan, gmo-jäljitettävyyssasetuksen 4 artiklan b kohdan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 11 tai 13–20 artiklan taikka liitteen II tai V–VIII merkintää tai esillepanoa koskevia säännöksiä,

j) lisäaineasetuksen 16 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 23 artiklan säännöstä pakkaamisesta,

k) lisäaineasetuksen liitteen IV ja markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen I säännöksiä yleisistä käyttöedellytyksistä,

l) lisäaineasetuksen 4 artiklan tai gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 16 artiklan vaatimusta hyväksynnän hakemisesta,

m) TSE-asetuksen liitteen IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen III eläinten ruokintaa koskevia kieltoja taikka

n) a–m alakohdassa mainittujen asetusten täytäntöönpanosta annettua Euroopan unionin lainsäädännön rehusäädöstä,

on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *rehulakirikkomuksesta* sakkoon.

47 §

Rikosilmoituksen tekeminen

Elintarviketurvallisuusvirasto tekee 23 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten ja 24 §:ssä tarkoitettujen valtuutettujen tarkastajien puolesta rikosilmoituksen rehulakirikkomuksesta. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä rikkomuksesta, jota on kokonaisuudessaan pidettävä ilmeisen vähäisenä.

asetuksen 9 artiklan säännöstä markkinoille saattamisesta,

i) rehun lisäaineasetuksen 16 artiklan tai liitteen III, gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 25 artiklan, gmo-jäljitettävyyssasetuksen 4 artiklan b kohdan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 11 tai 13–20 artiklan taikka liitteen II tai V–VIII merkintää tai esillepanoa koskevia säännöksiä,

j) lisäaineasetuksen 16 artiklan tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen 23 artiklan säännöstä pakkaamisesta,

k) lisäaineasetuksen liitteen IV ja markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen I säännöksiä yleisistä käyttöedellytyksistä,

l) lisäaineasetuksen 4 artiklan tai gm-elintarvike- ja rehuasetuksen 16 artiklan vaatimusta hyväksynnän hakemisesta,

m) TSE-asetuksen liitteen IV tai markkinoille saattamista ja käyttöä koskevan asetuksen liitteen III eläinten ruokintaa koskevia kieltoja taikka

n) a–m alakohdassa mainittujen asetusten täytäntöönpanosta annettua Euroopan unionin lainsäädännön rehusäädöstä,

on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *rehulakirikkomuksesta* sakkoon.

47 §

Rikosilmoituksen tekeminen

Ruokavirasto tekee 23 ja 23 a–23 c §:ssä tarkoitettujen viranomaisten ja 24 §:ssä tarkoitettujen valtuutettujen tarkastajien puolesta rikosilmoituksen rehulakirikkomuksesta. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä rikkomuksesta, jota on kokonaisuudessaan pidettävä ilmeisen vähäisenä.

48 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Rehun valmistajan, valmistuttajan ja tuojan on korvattava vahinko, joka rehun ammattikäytössä aiheutuu ostajalle siitä, että rehu ei täytä Euroopan yhteisön rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai tämän lain nojalla säädettyjä vaatimuksia. Korvaus on suoritettava, vaikka vahinkoa ei ole aiheutettu tahallisesti tai huolimattomuudesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korvausvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos se, jolta vaaditaan korvausta, saattaa todennäköiseksi, ettei rehussa ollut vahingon aiheuttanutta virhettä silloin, kun hän saattoi rehun markkinoille.

Valmistajan, valmistuttajan ja tuojan velvollisuudesta korvata rehusta henkilölle taikka yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitettulle ja vahinkoa kärsineen pääasiassa sellaiseen tarkoitukseen käyttämälle omaisuudelle aiheutunut vahinko säädetään tuotevastuulaissa (694/1990).

49 §

Perittävät maksut

Tämän lain mukaisista viranomaisen suoritteista peritään valtiolle maksuja valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

50 §

Palkkiot ja kustannusten korvaukset

Elintarviketurvallisuusvirasto maksaa valtuuttamilleen tarkastajille tämän lain mukaisista tarkastuksista ja näytteenotoista palkkiota ja kustannusten korvauksia.

48 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Rehun valmistajan, valmistuttajan ja tuojan on korvattava vahinko, joka rehun ammattikäytössä aiheutuu ostajalle siitä, että rehu ei täytä Euroopan *unionin* rehulainsäädännössä taikka tässä laissa tai tämän lain nojalla säädettyjä vaatimuksia. Korvaus on suoritettava, vaikka vahinkoa ei ole aiheutettu tahallisesti tai huolimattomuudesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korvausvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos se, jolta vaaditaan korvausta, saattaa todennäköiseksi, ettei rehussa ollut vahingon aiheuttanutta virhettä silloin, kun hän saattoi rehun markkinoille.

Valmistajan, valmistuttajan ja tuojan velvollisuudesta korvata rehusta henkilölle taikka yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitettulle ja vahinkoa kärsineen pääasiassa sellaiseen tarkoitukseen käyttämälle omaisuudelle aiheutunut vahinko säädetään tuotevastuulaissa (694/1990).

49 §

Valtion viranomaisen suoritteista perittävät maksut

Valtion viranomaisen tämän lain tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla suorittamasta valvonnasta perittävistä maksuista säädetään valvonta-asetuksessa. Tämän lisäksi sovelletaan valtion maksuperustelakia (150/1992), jollei valvonta-asetuksessa toisin säädetä.

kumotaan

51 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 20 ja 40–44 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 40–44 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valtion viranomaisen määräämään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

51 §

Muutoksenhaku

Valtion viranomaisen päätökseen, lukuun ottamatta 20 ja 40–44 a §:ssä tarkoitettuja päätöksiä, saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta valtion viranomaisen määräämään maksuun säädetään valtion maksuperustelaissa.

51 a §

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Jos ilmoituksen valvontaviranomaiselle sen viralliseen valvontaan kuuluvien säännösten todellisesta tai epäilystä rikkomisesta on tehty luonnollinen henkilö, ilmoittajan henkilöllisyys on pidettävä salassa, jos henkilöllisyyden paljastamisesta voidaan olosuhteiden perusteella arvioida aiheutuvan haittaa ilmoittajalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Tällä lailla kumotaan rehujen virallisen valvonnan järjestämisestä annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (450/2009.)
